

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, samt § 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 204:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af spiritus m.m.

(Fremsat 14/3 86. Første behandling 14/3 86. Betænkning 19/3 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Under denne sag kan også omtales de under punkterne 7-19, 21 og 22 på dagsordenen opførte sager.

Jeg skal efter ønske fastsætte en taletid på 15 minutter for ordførerne i første omgang under behandlingen af nærværende sag.

Forhandling

Lykketoft (S):

Vort partis ordfører i denne sag, hr. Svend Auken, præciserede ved førstebehandlingen, at vi er imod denne påskepakke, fordi den følger oven på en socialt skæv politik, der har ramt bestemte samfundsgrupper med faldende realindkomst.

I mellemtiden er der sket det, at regeringen og de radikale har trukket nogle tænder ud: momsforhøjelsen og vægtafgiftsnedset-

telsen er væk, og der er tale om at fjerne karensdagen til nytår.

Det er, som om det borgerlige flertal bevidst spiller på, at først laver man skæve indgreb, så mildner man dem noget, og så regner man med, at vælgerne nok vil rose én for, at man ikke har været så slem, som man så ud til, da man startede. Det ligner lidt et aftalt spil, hvor den konservative regering for at opretholde den radikale velvilje lidt mere spiller rollen som bussemand og så lader de radikale plukke i tidselbuketten før eller senere.

Det er jo sådan set kun regeringens egen enfant terrible, nemlig CD, der kan komplicere sådan et lille konservativt-radikalt spil med plus 100 og minus 10 pct. på udspillene, og det har CD da også gjort denne gang, således at vi ikke alene fra starten har fået et helt traditionelt afgiftsudspil ad de nedtrampede stier frem mod det høje skattetryk, men også har oplevet de sammenbidte forhandlere, der i sene nattetimer gik ud og ind ad statsministeriets glasdøre, mens skatte- og afgiftsudvalget sad passivt og afventende og ikke kunne få at vide, hvad der foregik bag de nedrullede gardiner. Det kan altså næsten ikke være mere trivielt, hvis man skal tro, hvad borgerlige oppositionsordførere har sagt om afgiftsforhandlinger i tidligere omgange.

Men uanset spillet er socialdemokratiet fortsat imod disse lovforslag. Vi har ønsket at opretholde sociale kompensationsforslag, fordi det kan konstateres, som hr. Hans Hækkerup vil komme nærmere ind på det, at prisniveauet på energifgifterne med denne pakke når hidtil ukendte højder, og vi har ønsket at få lejlighed til at drøfte en eller anden form for kompensation til pensionister og andre lavindkomsttagere i petroleumsovarmede lejligheder.

Vi har også – og det er lykkedes – til dagsordenen i dag bedt om at få opretholdt momsforslaget, ikke for at forhøje afgiftsprocenten, men med det ene formål at fastholde den sociale kompensation, der var foreslået via nedsættelsen af prisen på visse mejeriprodukter. Det er jo et genopretningsforslag i forhold til nedskæringer, som socialdemokratiet og de radikale vedtog forrige år her i folketinget, og det ville være fornuftig fordelingspolitik og i øvrigt også fornuftig ernæringspolitik, hvis man på dette bestemte

[Lykketoft]

punkt lavede en momsdifferentiering igen og nedsatte prisen, som vi har foreslået det, specielt på de lette mælkeprodukter, letmælk, skummetmælk, kærnemælk, og surmælksprodukterne.

Det er et godt alternativ til det administrationskrævende og meget lidt fordelingspolitisk givende, der hedder en mere generelt differentieret moms. Vi lægger derfor megen vægt på, at vi ved denne lejlighed får muligheden for igen at rejse ønsket og kravet om den specielle form for momsdifferentiering, der ligger i praktisk talt at fritage en række af de helt basale mælkeprodukter.

Vi har været meget skuffede over, at det radikale venstre ikke ønskede at få dette forslag til afstemning i folketingsalen i dag. Nu har fru Aase Olesen jo i anden sammenhæng sammenlignet socialdemokratiet med fremskridtspartiet – det synes jeg ikke tjener fru Aase Olesen til megen ære – men vi er egentlig godt tilfreds med, at vi i denne vigtige proceduresag har været enige med fremskridtspartiet, og at vi takket være, at de borgerlige har placeret en fremskridtsmand i skatte- og afgiftsudvalget, var i stand til at få afgivet betænkning og give folketinget mulighed for at tage stilling til dette forslag. Det synes jeg var godt, og så kan vi måske få en fremstilling fra det radikale venstre af, hvorfor man mener, det er så helt urimeligt at kompensere for de klare sociale skævheder, der er tilbage i denne pakke, ved at nedsætte prisen på visse vigtige mejeriprodukter.

Må jeg så sige om de forslag, der er fremsat af det radikale venstre og SF i denne forbindelse, at vi støtter det oprindeligt radikale forslag om børsstempelafgiftsforhøjelsen på aktiehandler. Vi forstår, det nu er en del af regeringens aftale med de radikale, men det anfægter os ikke; vi synes, det er den socialt mest rimelige del af det, der nu kan vedtages.

SF havde stillet et meget mere vidtgående forslag om børsstempelafgift også omfattende obligationer og pantebreve. Vi har opfordret SF til at fortsætte udvalgsbehandlingen af det forslag. Vi synes, der er interessante momenter i det, men det er helt åbenbart med de svar, der er afgivet til udvalget, at der er en lang række problemer, som under ingen omstændigheder er ordentligt belyst eller kunne ordentligt belyses til en færdigbehandling nu, og det kunne jo godt være, at det mål, SF har haft med dette forslag, kunne

nås på en mere elegant måde end ved præcis at fastholde det, som det nu foreligger. I hvert fald er det givet, at et forslag af den art også rammer andet end det, man i og for sig har haft i sigte, det betyder f.eks. i realiteten også en forhøjelse af realrenteafgiften på pensionskasser og forsikringselskaber, og det har jo i øvrigt af samme grund ikke en forbrugsbegrænsende virkning af nær den størrelse, som dets provenuskøn giver udtryk for. Men vi har ønsket at fortsætte behandlingen af forslaget. Forslagsstillerne har ønsket det til afstemning, og vi fører ikke politik på proceduren; vi tillader folk at få sagerne til afstemning, hvis de er interesserede i det.

Afslutningsvis vil jeg sige, at der også i de radikales forsøg på at »afbalancere« dette her indgik et lille forslag om at forhøje a conto-skatten på aktieudbytter. Det forslag havde vi ikke haft spor imod også at behandle færdigt her, men vi må indrømme, vi syntes, det var upraktisk at gennemføre det midt i et indkomstår. Vi syntes, det var upraktisk og unødigt småt ikke at lade det virke for årene fremover. Forslagsstillerne har ikke ønsket at få det til afgørelse. Vi er indstillet på at fortsætte udvalgsbehandlingen af det forslag efter påske.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der er bare én ting, jeg gerne vil understrege i anledning af hr. Lykketofts indlæg nu, og det er de bemærkninger, der faldt om differentieret moms. Hvis jeg ikke opfattede det forkert, understregede hr. Lykketoft, at vi, hvis vi skal ind på spørgsmålet om differentieret moms, kun med fornuft kan gøre det på én eneste måde, nemlig ved at udvælge nogle produkter og give dem et særligt tilskud. Jeg synes, det var det helt væsentlige i dette indlæg, og jeg vil gerne gentage her, at jeg fuldt deler den opfattelse, at differentieret moms med fornuft og socialt hensyn kun kan gennemføres ved, at man udvælger visse produkter og giver dem særligt tilskud. Jeg synes, det er meget væsentligt, at det bliver stående efter dette indlæg.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

[Lykketoft]

Jeg kan selvfølgelig bekræfte over for hr. Bernhard Baunsgaard, at han hørte rigtigt, hvad jeg sagde her, og jeg synes da, at hr. Bernhard Baunsgaards tilslutning til princippet er interessant. Det ville unægtelig være endnu mere interessant, hvis hr. Bernhard Baunsgaard også ville være med til at omsætte dette princip i praktisk politik, og takket være et flertal i skatte- og afgiftsudvalget er lejligheden der på dagsordenen her i dag.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Som det sikkert ikke er hr. Lykketoft og andre ubekendt, mener jeg, at vores momslov virker udmærket og godt, så længe vi ikke overbelaster den; vi må ikke komme i samme situation, som vi har været i med indkomstskatten. Men jeg kan gentage over for hr. Lykketoft, at hvis vi nogen sinde i en eller anden tvangssituation bliver nødt til at røre ved momsen, vil det fra vores side være helt afgjort, at man 1) igen giver sociale kompensationer, 2) næste gang, da den er overbelastet, vælger visse produkter ud og giver dem direkte tilskud. Det kan jeg godt love hr. Lykketoft heroppefra.

Når vi i dag ikke synes, at det hører nogen steder hjemme at diskutere de sociale kompensationer, er det, fordi vi lykkeligvis undgik at røre ved momsloven i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Hr. Lykketoft ville gerne have fortsat behandlingen af SFs forslag om børsstempelafgifter, og hr. Lykketoft var utilfreds med, at vi ønskede, at der blev afgivet betænkning, så den kunne behandles sammen med de øvrige afgiftsforslag. Men efter samråd med hele tre ministre mener jeg, at alle de problemer, hr. Lykketoft har talt om, blev klart tilbagevist. Der var rettet en række korrekte og rigtige indvendinger imod vores forslag; f.eks. ville forslaget ramme pantebrevsomsætningen hårdt, og derfor tog vi pantebrevene ud af vores forslag. Endelig har hr. Lykketoft jo ret i, at pensionskasser vil blive ramt af afgiftsforslaget. Det fandt vi i SF også velbegrundet. De, der har indskud i pensionskasser, har oplevet en gevaldig formuestigning i

de senere år, og det var også rimeligt, om de, som har oplevet disse gevaldige formuestigninger, deltog i betalingen af gildet. Det eneste, hr. Lykketoft sagde, som var korrekt, er, at vi erkender, at den forbrugsindskrænkende virkning af vores forslag ikke var så stor, og derfor stillede vi også en lang række andre forslag, som netop skulle imødekomme den del af behovet for stramningen.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Thoft, at det faktisk har været en stor del af min bekymring for præcis det forslag, som nu er tilbage, efter at SF selv har taget nogle af de klart uhensigtsmæssige virkninger af det oprindelige forslag ud, f.eks. i forhold til nybyggeriet, at en antagelig meget stor del af den bogholderimæssige forbedring på statsfinanserne, man vil få frem med et sådant forslag, i realiteten vil være en forhøjelse af en realrenteafgift på pensions- og forsikringsopsparingen. Vi har jo sagt ved mange lejligheder, at vi nu nåede frem til en rimelig beskatning af disse ordninger – vi har i øvrigt også i den forbindelse givet en række løfter om, at vi ikke ville skærpe yderligere – og derfor, altså fordi dette forslag utvivlsomt vil virke på samme måde som en skærpelse, synes jeg, det er at løse et problem, der kunne løses mere præcist, med en forhammer og at ramme meget mere, end man vil, ved at gribe til dette instrument, som hr. Thoft nu har valgt at foreslå.

Det er muligt, man kunne have udformet det anderledes ved yderligere ændringsforslag, men det ønskede socialistisk folkeparti ikke. Vi har altså et forslag at tage stilling til, der rammer meget mere, end vi ønsker at ramme, og hvis provenumæssige konsekvenser er uoverskuelige – måske giver det et meget stort provenu, måske har det den virkning på børsomsætningen, at det giver et meget mindre provenu, end man egentlig umiddelbart kan regne sig til. Det, man fra socialistisk folkepartis side i virkeligheden vil, er at ramme nogle børspekulanter og nogle pengeinstitutter – sådan har jeg forstået det – og det kan vi så se på. Det skulle være mærkeligt, om kreativiteten på det område skulle stoppe med præcis dette forslag.

[Hans Hækkerup]

Hans Hækkerup (S):

Vi er i socialdemokratiet tilhængere af, at der i en situation med faldende energipriser målt i danske kroner sker en forhøjelse af energiafgifterne, således at tilskyndelsen til at foretage energibesparende investeringer fastholdes.

Men de forslag, som regeringen her har fremsat om forhøjelse af energiafgifterne, lægges jo oven i den forhøjelse, der blev gennemført i december måned, og forhøjelsen ligger langt ud over det konstaterede fald i energipriserne, selv i forhold til marts måned 1985, der var den hidtidige danmarksrekord.

Ifølge de nyeste tal, vi har fået fra ministeren for skatter og afgifter, viser det sig faktisk, at forbrugerprisen på fjernvarme og på elektricitet ikke er faldet, men er steget siden marts måned 1985, og gasprisen er kun faldet med 4 pct., benzinprisen med 15 pct. og prisen på olie med 23 pct. Det skal vi så sammenholde med de foreslåede afgiftsstigninger, stadig ministeren for skatter og afgifters tal. De indebærer en stigning i forbrugerprisen på kul med 17 pct., på petroleum med 23 pct., på elektricitet med 16 pct., på autogas med 19 pct., benzin med 24 pct. og endelig med 37 pct. på olien. De foreslåede afgiftsstigninger for samtlige disse energiprodukter ligger således langt ud over faldet i forbrugerpriserne, og de vil bringe energipriserne op på det højeste niveau nogen sinde i danmarkshistorien.

Jeg vil gerne understrege over for folketinget, at dette her sker med centrum-demokraternes stemmer. Fru Bente Juncker gjorde i medierne et stort nummer ud af det, da hun opdagede, at benzinprisen, hvis forslagene vedtages her i folketinget, faktisk bliver 78 øre højere end i marts 1985. Efter en række krumspring fra CDs side bliver benzinprisen kun 60 øre højere end i marts 1985. Det er fantastisk, hvad det parti kan opnå!

Til gengæld får CD ikke den nedsættelse på vægtafgiften med 500 mill. kr., de ellers havde fået løfte om; dog får de 200 mill. kr. på sikkerhedsudstyret. Men lægger man det sammen, er det ynkeligt, hvad CD har kunnet opnå, og jeg kommer faktisk til at tænke på H. C. Andersens historie »Hvad fatter gør er altid det rigtige«. Fatter drager til marked med en hest, og han bytter og bytter, og til sidst kommer han hjem med en søk rådne

æbler. Her holder parallellen nok også op, for jeg tror faktisk ikke, at CDs vælgere vil være lige så glade for denne her søk rådne æbler, som fru Bente Juncker og mutteren i historien har været det.

Så kan man stille et filosofisk spørgsmål: hvad er en retfærdig energipris? Er det præcis det hidtil højeste niveau i danmarkshistorien, nemlig niveauet i marts 1985?

Men lad os gå ind på den tanke; selv under den forudsætning, vil benzinprisen som følge af disse forslag nu komme op på 6 kr. 80 øre literen; det er 60 øre mere end i marts 1985. Fyringsolien vil – stadig ifølge ministeren for skatter og afgifters tal – koste 4.175 kr. for 1.000 l; det er 465 kr. mere end i marts 1985.

Så er regeringen fremkommet med et forslag om en såkaldt reguleringsmekanisme. Vi har forsøgt at finde ud af, hvad der egentlig lå i den mekanisme, men det har været komplet umuligt at få opklaret, hvad det egentlig var, der var meningen med den. Vi har haft ministeren for skatter og afgifter i samråd, og han har ikke været i stand til at give ét eneste fornuftigt svar på vore klare spørgsmål om reguleringsmekanismen. Vi har ikke kunnet få at vide, om det er en reguleringsmekanisme, der gælder, både når priserne stiger, og når priserne falder. Bare for at nævne ét blandt de mange klare spørgsmål, vi har stillet ministeren for skatter og afgifter.

Det vil vi bore i under udvalgsarbejdet her mellem anden og tredje behandling.

Sandheden om disse forslag er, at der ikke er tale om en neutralisering af energiafgifterne; de har et andet formål. Forhøjelserne ligger langt ud over, hvad en neutralisering ville indebære, og formålet er at begrænse forbruget generelt. Det understreges også af, at forslagene indgår som led i en samlet økonomisk pakke, der medfører en skævere fordeling af indkomster og formuer.

Når vi ser på forslagene om forhøjelse af energiafgifterne, kommer det også til udtryk i, at regeringen overhovedet ikke har fremsat forslag om sociale kompensationer for de stigende energipriser, og den har endda gjort, hvad den kunne, for at forhindre os i at få kompensationsforslag behandlet her i salen.

Regeringen har også gennem sin nedskæringspolitik begrænset befolkningens muligheder for at spare på energiregningen; det gælder f.eks. mulighederne for skift fra pri-

[Hans Hækkerup]

vatkørsel til kollektiv transport. Nedskæringerne af bloktilskuddene har forringet mulighederne for at udbygge den kollektive trafik.

Jeg vil også nævne de 300.000 familier, der bor i private udlejningsejendomme. De kommer til at bære den fulde afgiftsbyrde, fordi regeringen har fjernet tilskuddet til isolering af private udlejningsejendomme fra 1. januar 1985. Og det drejer sig jo i høj grad om de petroleumsfyrede lejligheder i den dårligste del af den gamle boligmasse med mange pensionister og enlige. De vil blive ramt af stigningen i prisen. En dunk petroleum stiger fra 31 kr. 60 øre til 39 kr. 20 øre, altså med 23 pct., og her står så denne sociale regering – det er den i hvert fald efter egen opfattelse – og vil ikke engang give kommunerne mulighed for at yde ekstra varnehjælp til de pensionister, der kommer i klemme.

Vi er også betænkelige ved, at fyringsolie og fjernvarme forhøjes forholdsvis mere end kul og elvarme. Det vil medføre en uheldig forvriddning af varmeplanlægningen.

Jeg vil også godt nævne den foreslåede ændring af forskellen mellem prisen på blyfri og blyholdig benzin fra 75 til 25 øre pr. l. Det strider klart mod vores miljøpolitiske holdning, og jeg kan godt undre mig over, at de radikale har accepteret det forslag.

Derfor afviser socialdemokratiet regeringens forslag om energifgifter. Vi kan stemme for de af SF stillede ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Det skal også bare være en kort bemærkning.

Jeg tror, at vælgerne vil være yderst begejstrede for at høre, at en socialdemokratisk ordfører kalder 400 mill. kr. for en sæk rådne æbler. Aldrig har jeg dog hørt noget lignende. Det drejer sig konkret om, at benzinprisen er blevet sat 10 øre ned pr. l. Det drejer sig konkret om, at vi har fået 200 mill. kr. til sikkerhedsudstyr. Jeg mener, det er ganske uartigt at kalde 400 mill. kr. en sæk rådne æbler, især når man tænker på, hvordan socialdemokratiske medlemmer har opført sig både i socialudvalget og i uddannelsesudvalget for at opretholde nogle tilskud, selv om momsforhøjelsen falder væk. Det finder jeg uanstændigt.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Som en mere generel bemærkning til hr. Hans Hækkerup vil jeg gerne sige, at den mest effektive miljøpolitik er faktisk, at der bruges så lidt energi som muligt. Verdens store problem er et for stort energiforbrug. Så i den sammenhæng er det rigtigt. Jeg er overbevist om, at en socialdemokratisk regering ville have gjort det samme, nemlig forhøjet energifgifterne sådan, at der ikke tilskyndes til et merforbrug på det her område.

Når det drejer sig om den blyfri benzin, vil jeg godt sige, at miljøpolitik hænger faktisk ikke bare sammen med, om der er nogle få, der forurener lidt mere, men med, om der er mange, der forurener lidt mindre. Sådan som dette forslag er indrettet, muliggør det, at man kan have en blanding på tankstationerne, således at op imod 50 pct. af bilparken kan køre på blyet benzin. Det vil for alvor nedsætte forureningen med bly.

Det er i øvrigt klart, at vi vil kigge på hele udviklingen for at se, om intentionerne følges, men det afgørende er, at der er mange biler, der kører på mindre blyholdig benzin, ikke, at nogle få er i stand til det.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Fru Bente Juncker spurgte, hvad det var, jeg mente med »en sæk rådne æbler«; det vil jeg meget gerne præcisere.

CD har som et af de få punkter i deres partiprogram – hvis det overhovedet har sådan et – at benzinafgifterne ikke skal sættes op. Alligevel har de accepteret afgifter for en gennemsnitlig bilist, en typisk bilist – det fremgår af et af de svar, vi har fået – på 1.650 kr. Til gengæld fik de en nedsættelse af vægtafgiften med 350 kr. pr. år for en typisk bil. Det var en god handel, CD lavede dér. De 350 kr. svarede til 500 mill. i provenu. Den gik CD så ud og byttede for 10 øres nedsættelse af benzinprisen og 200 mill. på sikkerhedsudstyret. Hvis CD laver ret mange flere af den slags handler, er der ikke engang en sæk rådne æbler tilbage.

Jeg vil godt sige til fru Lone Dybkjær, at jeg er helt enig i, at vores politik er og skal være at forsøge at undgå et højt energiforbrug, og jeg startede også med at understrege, hvad vores holdning til energifgifter

[Hans Hækkerup]

principielt er. Men jeg vil godt understrege, at der så sandelig er en anden side af det, nemlig at denne regering barberer de tilskud væk, der skulle gøre det muligt for folk at spare på energien.

Vi er ikke i socialdemokratiet modstandere af blanding af blyholdig og blyfri benzin, så man får blylet benzin, tværtimod, vi synes, det er en god idé. Men det, vi siger, er, at tilskyndelsen til, at flere hurtigere ville gå over til mindre blyholdig benzin, ville være større, hvis SFs ændringsforslag blev vedtaget. Jeg vil godt spørge: er det virkelig rigtigt, at de radikale ikke kan stemme for SFs ændringsforslag om en forskel på 75 øre pr. liter i afgiften af blyholdig og blyfri benzin?

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Det er vældig vigtigt også i forhold til fru Lone Dybkjærs bemærkninger, at dette ikke udvikler sig til, at der skulle være stor energipolitisk betinget uenighed mellem socialdemokratiet og de radikale.

For os er det, som er mest mærkværdigt, at regeringen kommer med et forslag, hvis emballage er, at man siger, at man vil holde energipriserne på det niveau, de havde i marts 1985, men realiteten er, at man hæver dem med de selvfølgelig meget uens virkninger for mennesker, der har lav og høj indkomst, som det vil medføre.

Der har under udvalgsarbejdet, hvad hr. Hans Hækkerup også var inde på, været forbløffende uklarhed om, hvad det egentlig var, regeringen ville sammenligne med. Men det, der står mere eller mindre klart, er, at man har fundet en tilfældig dato for en tilfældig benzin- og oliemængde, der måske ikke engang er blevet handlet på noget tidspunkt til den pris i Danmark, i henholdsvis april og juni 1985, at sammenligne med. Dermed kan man, tror man, slippe godt fra en påstand om, at man ikke forhøjer priserne i forhold til, da de var højest.

Det er bare ikke det, regeringen lovede, da den spillede ud med den her pakke. Det er ikke det, finansministeren lovede, da han her under førstebehandlingen sagde: det handler om, at vi efter energifgifternes indførelse vil have et prisniveau, der svarer til det niveau, der var gældende i marts måned 1985, på det tidspunkt, hvor overenskomsterne blev ind-

gået. Det har finansministeren givet udtryk for her. Det er under udvalgsarbejdet dokumenteret, at det er forkert. Det er det, vi kritiserer.

Jeg vil godt sige til fru Bente Junckers æbler, at det egentlig er besynderligt, at samtidig med, at man giver 200 mill. kr. ekstra til sikkerhedsudstyr, fjerner man – hvad jeg synes er velbegrunderet – afgiftslempelsen for nakkestøtter, som for længst burde have været obligatorisk udstyr i alle biler og ikke bare fremmet ved afgiftslettelser.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Socialdemokratiets tale om forargelse med hensyn til energifgifter er så hul, at ethvert menneske i det her land burde kunne gennemskue det.

Hvem er det, der søsatte naturgasprojektet? Hvem er det, der ved, at vi har konsekvensberegninger, der viser, at da prisen på en tønde olie var 20 dollars, havde man et kapitalbehov på over 4 mia kr.? Nu er vi altså nede på omkring 14–15 dollars pr. tønde, og prisen falder måske yderligere. Almindelig hovedregning siger, at så er vi altså oppe i nærheden af et kapitalbehov på ekstra 10 mia kr. Altså: det projekt, socialdemokratiet har søsat, kræver et tilskud af kapital på omkring 10 mia kr., sådan som situationen er. Og så står de heroppe og er forargede! De ville med garanti, hvis de selv havde haft magten, gennemføre præcis det samme.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg er glad for hr. Lykketofts bemærkninger. Jeg synes, det ville blive vanskeligt at føre en radikal miljø- og energipolitik sammen med socialdemokratiet, sådan som det hidtil er lykkedes, hvis energifgifternes nuværende stadi efter denne vedtagelse skulle være afgørende. Det her er det mest fornuftige, der kan gøres med henblik på anvendelse af vedvarende energi etc., hvilket socialdemokratiet udmærket godt inderst inde ved, og derfor taler de noget tvetunget i denne sag – også i denne sag.

Jeg vil godt sige til hr. Hans Hækkerup om SFs ændringsforslag, som vi i øvrigt har noteret at socialdemokratiet heller ikke har

[Lone Dybkjær]

markeret noget om i betænkningen, at vi stemmer imod det.

Jeg er fuldstændig overbevist om, at tilskyndelsen til at bruge blyfri benzin ville være allerstørst, hvis den var helt gratis. Derfor bliver det et spørgsmål om, hvilket niveau man vil lægge sig på, og vi har altså ikke ment, å propos den megen snak om det sociale, at det var forsvarligt at få en benzinpris på 7 kr. 17 øre. Det kan hr. Hans Hækkerup måske mene er helt fint, men vi har altså ment, at der var nogle mennesker, der var afhængige af at benytte deres bil mellem arbejde og bolig, og vi synes måske nok, at springet op til 7 kr. 17 øre var noget dramatisk, og derfor er vi havnet her.

Med de aftaler, der er, er det uden videre klart, at vi løbende skal vurdere hele udviklingen, inklusive om der sker en reduktion totalt set af anvendelsen af den almindelige benzin til fordel for blyfri eller blylet benzin, og det vil være afgørende for os, om der sker miljølpolitiske forbedringer.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Vi nærmer os afslutningen af de korte bemærkninger, men der er endnu to. Hr. Stavvad for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Nu ved jeg ikke, om CDs ordfører har følt sig så skræmt, at hun er flygtet ud af salen, men jeg ville egentlig gerne have stillet et par spørgsmål til hende.

Jeg ville for det første have spurgt, om ikke CDs ordfører eller en anden fra regeringspartierne eller ministeren kan bekræfte, at det er vælgerbedrag at gå ud og forsøge at bilde vælgerne ind, at det, man gør her, er at holde prisniveau marts 1985, når disse afgiftsforhøjelser indeholder nogle kraftige stigninger i forhold til marts 1985.

For det andet, om det ikke er, om ikke vælgerbedrag så i hvert fald CD-bedrag at forsøge at bilde både dette høje ting og vælgerne ind, at hvis priserne på olie igen skulle stige, så vil man sætte afgifterne ned. I en situation, hvor priserne stiger, betyder det, at vores betalingsbalance ville blive belastet. Hvis man sænker afgifterne svarende til forhøjelsen af priserne, ville det belaste beta-

lingsbalancen med 100 pct. Er der nogen, der kan forestille sig det i praksis?

Den klausul, CD tilsyneladende har fået vedtaget, går altså ud på, at hvis priserne falder yderligere, så vil man forhøje afgifterne, men hvis priserne stiger, vil landet være i en situation, hvor man ikke har råd til at sænke afgifterne.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Jeg troede faktisk, jeg i mit første indlæg havde gjort det helt klart, at vi i socialdemokratiet mener, at det er rimeligt at neutralisere prisdaldet på olieprodukterne gennem afgiftsforhøjelser, og at jeg klart og tydeligt havde dokumenteret, så selv den radikale ordfører havde forstået det, at der her var tale om afgiftsforhøjelser, der lå ud over denne neutralisering, og at der ikke gives nogen som helst sociale kompensationer for disse afgiftsforhøjelser, og at det er derfor, socialdemokratiet siger nej til dem.

Jeg synes, fru Lone Dybkjærs argumentation vedrørende den blyfri benzin var meget mærkelig. Nu skulle det pludselig blive til, at socialdemokratiet ønskede en afgift på benzinen, så prisen kom op på 7 kr. 17 øre. Regeringen har lagt 60 øre pr. liter oven i benzinprisen for at få et ekstra provenu til sin finanslov, som vi heldigvis ikke har noget medansvar for. Det er det, der bringer fru Lone Dybkjær i en provenuklemme, så hun ikke kan gøre det, hun gerne ville, nemlig stemme for en større forskel i afgiften på blyholdig og blyfri benzin. Det, SF stiller ændringsforslag om, og det, vi støtter, er selvfølgelig, at man nedsætter afgiften på den blyfri benzin, ikke, at man forhøjer den på den blyholdige benzin oven i det, regeringen har foreslået.

Jeg blev næsten rørt, da fru Lone Dybkjær talte om de mennesker, der skal benytte deres bil mellem bolig og arbejde. Jeg er valgt i et landområde med stor arbejdsløshed, hvor folk har et enormt behov for den, og derfor tillod jeg mig, sidste gang vi diskuterede energiafgifter, at spørge, hvad regeringspartierne havde tænkt sig at gøre ved det. Jeg kunne ikke få noget svar. Skatte- og afgiftsministeren ville ikke love, at han ville tage noget initiativ. Jeg er derfor glad for at kunne meddele, at det er socialdemokratiets

[Hans Hækkerup]

medlemmer af ligningsrådet, der har rejst denne sag, således at hvis benzinprisen på grund af regeringens afgiftsforhøjelser stiger til et uanstændig højt niveau, vil man regulere satsen for kørsel mellem hjem og arbejde, men det er så sandelig ikke regeringens for-tjeneste.

Grethe Fenger Møller (KF):

Ved førstebehandlingen af denne såkaldte påskepakke gav jeg på det konservative folkepartis vegne tilslutning til pakken. Nu er der her ved anden behandling sket en del ændringer af pakken, men jeg synes, det er værd at konstatere, at der stadig væk er tale om en finanspolitisk stramning på ca. 10½ mia kr., og jeg kan derfor fortsat på mit partis vegne give tilslutning til de fremsatte lovforslag.

Efter fremlæggelsen af den finanspolitiske stramning har der været protester fra især offentligt ansatte. Regeringen har fuld forståelse for, at de offentligt ansatte er meget opmærksomme på deres lønforhold, og det er også regeringens ønske, at der skal være balance mellem lønudviklingen for den private og den offentlige sektor. De offentligt ansatte kan glæde sig over, at en af de ting, de især ikke kunne lide ved pakken, nemlig momsforhøjelsen, er forsvundet. Med bortfaldet af momsforhøjelsen bortfalder selvfølgelig også de sociale kompensationer, fordi begrundelsen for at gennemføre dem ikke længere er til stede. Derimod er forhøjelsen af de såkaldte giftskatter og afgifterne på de såkaldte luksusvarer bibeholdt, og vi kan sige, at disse skatter og afgifter er steget langsommere end priserne de sidste år.

Opregulering af energiafgifterne til marts 1985-prisniveau er hovedelementet i den økonomiske stramning. Energiafgifterne vil medvirke til at hindre, men også kun hindre den forbrugsudvidelse, der ville følge i kølvandet på den faldende dollarkurs og oliepris. Lønmodtagernes disponible realløn berøres ikke. Den vil kunne stige i år. Energiafgifterne modsvares fuldt ud af den faldende dollarkurs og oliepris.

Efter afgiftsreguleringen vil 1 liter superbenzin koste ca. 6 kr. 50 øre. Det vil sige nøjagtigt det samme som i marts 1985, men stadig 32 øre eller 5 minusprocent mindre

end den højeste benzinpris, forbrugerne har måttet betale, og som blev nået i juni 1985.

Fyringsolieprisen kommer til at ligge på omkring 3.950 kr. pr. 1.000 l, hvilket også svarer til marts 1985-niveauet.

Det er altså ikke sandt, når det hævdes, at vi kommer til at opleve danmarkshistoriens højeste energipriser. Hvis olieprisen eller dollarkursen stiger, vil energifgifterne blive nedsat igen. Det, der rent faktisk sker, er, at vi får stabile energipriser gennem de energifgifter, der nu bliver foreslået. At energipriserne fastholdes på marts 1985-niveauet, vil også sikre, at de store investeringer, der i de sidste 10 år er foretaget i energibesparelser og alternative energikilder, ikke bliver urentable.

Nedsættelsen af vægtafgiften bliver afløst af en afgiftsnedsættelse på vigtigt sikkerhedsudstyr, f.eks. blokeringsfrie bremsere. Det synes det konservative folkeparti er en meget fornuftig ændring. Den er til gavn for bilisterne, og den er til gavn for trafikikkerheden i al almindelighed. Jeg synes også, det er værd at notere sig, at vi i 1985 har set en stigning i antallet af færdselsulykker, der koster menneskeliv. Derfor mener jeg, at disse ændringer kan betyde en forbedring af vilkårene for bilister i al almindelighed.

Vi får en forhøjelse af stempelafgiften på aktier fra 0,5 pct. til 1 pct. Vi må konstatere, at der har været tale om en enorm aktivitetsudvidelse på dette område, men det er afgørende for regeringen, at der fortsat er attraktive muligheder for virksomhederne for at hente risikovillig kapital på børsen til investeringer.

Lånemulighederne til forbrug begrænses ved, at kontrollen med realkreditinstitutternes udlån skærpes. Udlånsreglerne skal overholdes. Regeringen vil også sikre, at udenlandske finansielle lån kun kan optages, hvis de anvendes til aktive erhvervsformål.

Ved begrænsningen af kreditmuligheder har det været vitalt for regeringen, at de sidste tre års linje i pengepolitikken med afvikling af valutarestriktionerne og ændrede kreditrestriktioner ikke blev brudt. Det har vi opnået. Der vil ikke være fare for, at det grå pengemarked igen blomstrer op.

Jeg synes også, det er meget positivt, at der her ved anden behandling er en mulighed for, at der kan afsættes 200 mill. kr. til erhvervslivet i form af tilskud til forskning,

[Grethe Fenger Møller]

teknologi og eksportfremme. Jeg mener, at det er en smuk begyndelse på en styrkelse af industripolitikken. Jeg er ikke sikker på, at det er nok, men jeg mener i hvert fald, at det er en smuk og en rigtig begyndelse.

Jeg skal derfor på det konservative folkepartis vegne tilsige støtte til den videre behandling af den såkaldte påskepakke.

Skrumsager Skau (V):

Påskepakken skal ses som en helhed. Jeg føler, det er en god og socialt afbalanceret pakke, i modsætning til det, tidligere ordførere har sagt. Den skal jo være med til at dæmpe stigningen i det private forbrug, ikke skære det ned.

Vi er i en helt anden situation i dag end i 1982, da afgifterne sidste gang blev rørt, altså for knap 4 år siden. Da havde vi prisstigninger, vi havde en inflation på over 10 pct., vores arbejdsløshedstal var stigende, statens underskud var også stigende, og dermed var det totale offentlige udgiftstryk også stigende.

Nu har vi jo direkte faldende råvarepriser, især på energi, og det er det, som først og fremmest er med i pakken, og som senere vil afspejle sig i, at en række varer, der har større eller mindre energiindhold, bliver billigere.

Vi har også nu stigende beskæftigelse, især i de producerende erhverv.

Hvis vi ser på statens udgiftstryk, målt i offentlige udgifter i forhold til vores bruttonationalprodukt, konstaterer vi, at det er faldende. Og vi forventer, at statens budgetunderskud vil være væk allerede i indeværende år.

Vi har stadig væk et problem med vores betalingsbalance, som dog vil blive løst, hvis vi dæmper stigningen i det private forbrug, som der står i den gule pjece. I de sidste år er vores private forbrug – det kan vi altså ikke komme uden om – steget meget mere end forventet, og de endnu lavere energipriser, vi nu har fået, vil automatisk medføre nye stigninger, hvis vi ikke gennemfører den såkaldte påskepakke, som ligger foran os, og som jeg i allerhøjeste grad synes er afbalanceret, fordi den direkte tager fat på prisen på de produkter, der er faldet, f.eks. benzin på Rotterdammarkedet. Vi kan jo se af de oplysninger, vi har fået fra budgetdepartementet, at benzin på Rotterdammarkedet er fal-

det fra 3.300 kr. pr. ton i maj sidste år, altså 1985, til knap 1.400 kr. pr. ton i marts måned i år, altså knap og nap 2 kr. pr. liter benzin. Prisen på fyringsolie er i samme periode næsten blevet halveret.

Jeg synes også, det er en god ting i pakken, at vi får nogle muligheder for at begrænse låntagning til forbrug. Det er nok et område, vi skal følge noget nærmere. Jeg synes også, det er vældigt godt, at vi i pakken har noget, som kan forbedre mulighederne for at fremme vores eksport.

Hensigten med pakken er, som jeg allerede har sagt, at bremse stigningen i det private forbrug. Hensigten er at fastholde forbrugsevnen, ikke at formindske den, og det gør vi først og fremmest ved at neutralisere råvareprisfaldet, altså energiprisfaldet.

Venstre kan tilsige pakken som helhed sin fulde støtte.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Hr. Skrumsager Skau sagde, at pakken er socialt velafbalanceret. Så vil jeg gerne spørge hr. Skrumsager Skau: hvilken procentvis stigning bliver det for en indkomst på 60.000 kr. og for en indkomst på 200.000 kr.? Jeg vil gerne have, at hr. Skrumsager Skau forklarer, at det virker socialt, ved et ganske almindeligt regneeksempel.

Rahbæk Møller (SF):

En af de ting, udvalgsarbejdet har vist, er, at energipriserne vil overstige priserne i marts 1985. Det er sandt af to grunde. For det første var det netop den måned, hvor energipriserne toppede, fordi dollarkursen kom over de 12 kr. Det er simpelt hen danmarkshistoriens højeste priser, vi sammenligner med og nu overgår. Det er også interessant af en anden grund, fordi regeringen har forsøgt at sælge denne pakke med påstanden om, at man blot ophæver dollarfaldet og olieprisfaldet. Denne propaganda er nu afløret som falsk tale.

Det ville være hykleri, hvis vi fra SFs side sagde, at vi under alle omstændigheder ville være imod en forhøjelse af energiafgifterne, men også dette må ses i sammenhæng med den øvrige politik, navnlig den øvrige sociale politik. Med den politik, der føres af denne regering, er der mange dårligt stillede, der nu

[Rahbæk Møller]

må se i øjnene, at de får valget mellem at sulte og at fryse, når varmeudgifterne kommer op i de højder, der her er tale om. Det gælder specielt de mange, der bor i dårlige, petroleumsfyrede boliger i København. Det gælder også de mange i uisolerede udlejningsejendomme, men det gælder såmænd også mange pensionister, der bor i eget hus. Der er rundt omkring i landet stadig væk mange huse, der er dårligt isolerede og nu vil sluge en helt urimeligt stor andel af folkepensionen til opvarmning.

Det kan være rimeligt at sætte varmeudgifterne op for at stimulere til besparelser, men det forudsætter, at man giver folk en chance, og det gør regeringens politik ikke, den gør bare ondt.

En speciel krølle var vi i øvrigt ved at få i form af, at regeringen lige pludselig foreslog, at afgiften på én varmeform skulle forhøjes mindre, nemlig elvarme. Jeg forberedte en lang, noget ironisk tale om det, for mere administrativt sjusk har man ikke set længe. Men jeg forstår, at forligspartierne har fundet ud af, at det var uholdbart, og foreløbig er det trukket tilbage, og så må vi se, hvad de vil komme med ved anden- og tredjebehandlingen – hvis de overhovedet kommer med noget, det må vi da ikke håbe.

Som bekendt har de radikale fået nogle indrømmelser under forhandlingerne, og nogle af dem er såmænd gode nok. Det er da godt nok, at momsforhøjelse er taget væk. Det er da godt nok, at vi nu åbenbart slipper for karensdagen, selv om det er alt for sent.

Men når man skal vurdere holdbarheden af disse indrømmelser til de radikale, er der grund til at minde om, hvad der skete i december. Da var en af de store radikale sejre, at den planlagte afgiftsforskel på 25 øre mellem blyfri og blyholdig benzin blev forøget til 75 øre. Det er nu taget af bordet. Nu skal afgiftsforskellen atter være 25 øre.

SF har stillet ændringsforslag om at fastholde de 75 øre, og jeg forstod egentlig på den radikale ordfører under førstebehandlingen, hr. Niels Helveg Petersen, at det var noget, de også ønskede. Nu forstår jeg på fru Lone Dybkjær, at det vil de ikke stemme for. Ja, der er ikke andet at sige til det, end at det har vist, at radikale sejre åbenbart kan fjernes igen med radikal tilslutning et par måneder efter, at de er vundet.

Nu håber jeg sandelig, at vi får den karensdag ophævet. Der er hele ni måneder til, så de radikale har jo mulighed for at bestemme sig om mange gange inden da.

Et synspunkt, den radikale ordfører meget ofte har ført frem i debatten, er, at afgiften på autogas burde være lavere, og det har SF sådan set været enig med de radikale i. Autogas er et mindre forurenende drivmiddel end andre. Derfor har SF denne gang foreslået, at afgiften nedsættes med 25 øre. Jeg må gå ud fra, at de radikale vil stemme for dette ændringsforslag, og hvis de ikke gør det, må det i hvert tilfælde være sidste gang, vi hører de radikale stå her og tale om autogas og dens velsignelser.

Endvidere har SF stillet ændringsforslag om, at vedvarende energi fortsat friholdes for enhver afgift. Det burde være indlysende, at ethvert parti, der vil kalde sig miljøvenligt og gerne vil fremme den vedvarende energi, stemmer for dette. Jeg forstår slet ikke, at man med radikale og for så vidt også med kristelig tilslutning kan gå ind for at lægge afgift på vedvarende energi, som regeringen har foreslået det.

En af de radikale sejre denne gang er, at man har fået en begrænsning på forbrugslån, og jeg vil især fremhæve begrænsningen af optagelse af finanslån i udlandet. Jeg vil ikke anfægte, at det er en sejr. Det er første gang, vi har set regeringen gå tilbage fra de vanvittige liberaliseringer over for udlandet, den har gennemført i de senere år.

Men jeg vil bestemt advare imod at overvurdere indgrebet. Det, vi har fået at vide, er, at finansieringsinstitutter, der låner ud til biler og skibe osv., ikke mere kan låne i udlandet. Det er godt nok. Men stormagasiner kan fortsat frit optage finanslån i udlandet til finansiering af deres konti.

Og, hvad der er det allerværste: den trafik, at enhver kan lade sig momsregistrere og fuldkommen ubegrænset optage finanslån til forbrug eller spekulation, gribes der overhovedet ikke ind imod. Vi har netop fået dokumenteret, at det er blevet en meget udbredt trafik, navnlig blandt liberale erhvervsdrivende, at optage store finanslån i udlandet og spekulere i renteforskellen. Det er forargeligt, at der ikke gribes ind over for denne trafik.

Det, der var brug for, var, hvis det skulle være fornuftigt, at man vendte tilbage til de gamle regler om, at ethvert lån til erhvervsli-

[Rahbæk Møller]

vet skulle være formålsbestemt, så man undgik misbrug. Men i stedet for har vi kun fået et hanefjed.

SF vil fortsat afvise denne pakke i dens helhed.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Af betænkingsbidragene vil det fremgå, at vi støtter de af regeringen og forligspartierne stillede ændringsforslag. Jeg skal kun gøre opmærksom på, at vi ønsker lovforslag nr. L 216 om afgift af elektricitet tilbage til fornyet behandling mellem anden og tredje behandling. Det fremgår af betænkingsbidraget.

Når vi anbefaler denne påskepakke, er det, fordi den blev nødvendig i den politik, regeringen og et folketingsflertal havde lagt for den økonomiske genopretning af Danmark. Der var regnet med – på det punkt var det et fejlskøn – store udgifter til energi, men vi oplevede, at energipriserne faldt, og så blev der plads til et øget forbrug, som har givet sig udtryk i et større underskud på betalingsbalancen, end Danmark kan leve med. Vi var nødt til at gribe ind for at inddrage dette ekstra forbrug, som der blev plads til ved de faldende energipriser. Vi har ment, at det var en rigtig politik at sigte efter at nå tilbage til de priser, der var gældende i foråret 1985, og det er det, forliget mellem os og regeringspartierne går ud på.

Vi er ganske klar over, at en meget stor del af dette forbrug kommer fra energien, men vi har også en anden bekymring, og det er, at det ikke i tilstrækkeligt omfang er gået op for befolkningen, at vi fra 1. januar 1987 får en helt ændret beskatning med hensyn til renteudgifter. Der er efter vores opfattelse også blevet et øget forbrug gennem øget gældsætning fra befolkningens side. Vi har forsøgt at få lavet indgreb imod det. Nogle vil sige, at det er overordentlig meget, og andre vil sige, at det er for lidt. Jeg vil kun sige, at vi håber, det er tilstrækkeligt, men vi vil følge området nøje.

Når jeg siger, det er nødvendigt, at det går op for befolkningen, at der kommer en anden beskatning af gældsrenter, er det, fordi det for fremtiden kun vil give, uanset ens indkomst, en skatterabat på 50 pct., mens man endnu i 1986 kan regne med en skatterabat på 75 pct. Det giver en væsentlig æn-

dring for de enkelte skatteborgere. Jeg synes, at vi er nødt til at gøre befolkningen opmærksom på det. Jeg sagde det ved første behandling. Vi har haft det inde i forhandlingerne, og vi har fået løfte om, at oplysningen til befolkningen på dette område intensiveres. Vi håber også, at dette vil være medvirkende til, at man ikke benytter sig af de mange lokkende tilbud, der kommer fra banker og andre pengeudlånere. Det er letsindigt, hvis man gældsætter sig nu.

Må jeg sige om indgrebet i påskepakken imod det øgede forbrug, der blev mulighed for ved de faldende energipriser, at der er skønnet fejl én gang. Vi kan ikke vide, om vi nu har skønnet ganske rigtigt, og jeg gør opmærksom på, at den første vurdering af hele indgrebet på dette punkt finder sted den 15. maj i år. Det har vi aftalt, og jeg synes, det vil være rimeligt, at man bliver klar over det.

Vi har aftalt, at der foretages en vurdering, og sker der et udsving på mere end 10 pct. i den ene eller den anden retning, må vi overveje situationen på ny. Vores udgangspunkt er en råoliepris på 17½ dollars pr. tønde og en dollarkurs på 8,50 kr. Hvis disse ting ændrer sig, og hvis udsvingene er større end 10 pct. på råolie i den ene eller den anden retning, mødes forligspartierne atter og foretager nyvurdering. Jeg synes, det skal med, og jeg understreger, at fra radikal side vil vi også foretage en vurdering af, om indgrebet imod forbrugslånene er tilstrækkelig kraftigt. Vi håber så, at vi kan komme overens med regeringen om indgreb; det vil være det rigtige og det naturlige. Der må indgreb til, hvis vi ikke har fået styr på denne side af sagen. Med disse ord skal jeg anbefale, at man gennemfører disse indgreb, sådan som det er aftalt mellem de radikale og regeringspartierne.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Som jeg sagde i mit første indlæg, havde vi ministeren for skatter og afgifter i samråd om denne reguleringsmekanisme. Vi havde stillet en lang række spørgsmål, men vi fik faktisk ikke noget klart svar på nogen af dem. Derfor er jeg glad for, at hr. Bernhard Baunsgaard nu i sit indlæg understreger, at denne reguleringsmekanisme vil virke, både

[Hans Hækkerup]

når energiprisen stiger, og når energiprisen falder.

Det, jeg så også godt kunne have ønsket, var, at hr. Bernhard Baunsgaard så havde sagt, at der var automatik i det: hvis priserne faldt med 10 pct., så blev afgifterne sat op med 10 pct., og omvendt, hvis det viste sig, at priserne steg 10 pct. over, hvad regeringen havde forventet, at afgifterne så blev sat ned med 10 pct.

Jeg vil godt spørge hr. Bernhard Baunsgaard: er det det, der ligger i det? Og i så fald: hvad er det for priser, vi snakker om? Er det forbrugerpriserne, dem, som de danske borgere skal betale, vi taler om? Det kunne være meget interessant.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Den danske borgers pris på energi retter sig efter råolieprisen, og udgangspunktet er råolieprisen. Det sagde jeg tydeligt i mit indlæg, og jeg kan ikke se, der er noget i vejen for, at det kan udleveres skriftligt som en oplysning til hr. Hans Hækkerup.

Må jeg så derudover sige, at vi er hverken masochister eller sadister i den radikale gruppe, og jeg har heller ikke på fornemmelsen, at det er et fænomen, der er udbredt hos nogen af regeringspartierne eller hos regeringen, og derfor gentager jeg: det, der skal ske allerede den 15. maj, det er en nyvurdering.

I pakken indgår jo ud over det, vi allerede har talt om, også et forsøg på at fremme eksporten, og det ville da være tåbeligt, om vi lagde os fast på en automatisk mekanisme, hvis det nu viser sig, at vi virkelig får gang i eksporten, så indgrebet kan mildnes til sin tid. Hvorfor i alverden skulle vi så ikke gøre det?

Det er derfor, vi ikke har ønsket at få en stiv aftale, men en aftale om, at forligspartierne mødes og aftaler, hvad der så skal ske i lyset af alt det, der forhåbentlig er sket til forbedring af den økonomiske stilling for Danmark.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Jeg synes, de oplysninger, vi får fra hr. Bernhard Baunsgaard, er meget interessante, og specielt må det være interessant for bor-

gerne i Danmark at få at vide, hvad det egentlig er, der ligger i denne reguleringsmekanisme.

Jeg forstod nu, at det var råolieprisen, man skulle tage udgangspunkt i. Det er jo ikke den pris, forbrugerne betaler. Den pris, forbrugerne betaler, indeholder mange andre ting, bl.a. indeholder den avancer, som de multinationale olieselskaber indkasserer, og jeg forstår, at hvis de avancer f.eks. stiger og dermed presser forbrugerprisen op, så skal forbrugerne altså ikke regne med, at regeringen vil tage hensyn til det.

Jeg forstod også, at det, der skulle ske, var, at der overhovedet ingen automatik var i forslaget. Den eneste automatik var, at forligspartierne villø mødes, regeringen og de radikale, og det kunne de jo udmærket gøre uden at skrive noget om det. Det er selvfølgelig interessant at få at vide, at de vil mødes den 15. maj, men der er faktisk ikke for forbrugerne i dette land nogen som helst garanti for, hvad der vil komme ud af sådan et møde. Man vil bare mødes og vurdere situationen, og jeg kan faktisk ikke nå til andet resultat efter det, jeg har fået oplyst indtil nu, end at i denne reguleringsmekanisme er der ikke garanti for noget som helst. Det var endnu et råddent æble i posen.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Måtte jeg sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at vi kan jo være uenige om substansen, men derfor er der ikke noget, der behøver at forhindre os i at blive enige om, hvordan vi rent praktisk skal løse problemerne. Derfor vil jeg spørge hr. Bernhard Baunsgaard, om ikke han er enig i, at inden vi mødes her i salen i morgen til tredje behandling, så bør vi fra regeringen have en klar liste over, hvilke priser det er, man tager udgangspunkt i, når man skal se på, om priserne er steget 10 pct. eller faldet 10 pct.

Det er nogle spørgsmål, vi har stillet i udvalget, og jeg tror da, at hr. Bernhard Baunsgaard er enig i, at de svar, vi har fået, ikke er voldsomt oplysende. Er hr. Bernhard Baunsgaard enig med os andre i, at vi må have de konkrete priser, så vi har et konkret vurderingsgrundlag, så forbrugerne ved, hvad de har at rette sig efter?

[Stavad]

Det synes jeg vi på trods af uenighed om denne pakke og på andre områder burde kunne nå til enighed om, så vi i fællesskab har et ordentligt grundlag for det videre arbejde.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Se, vi er i den meget interessante situation, at befolkningen gang på gang ved valg, i hvert fald to gange, har sagt, at vi stoler på det folketingsflertal, der kan etableres mellem de radikale og regeringspartierne. Det kommer som regel frem i meningsmålingerne, selv om enhver af os jo ved, at meningsmålinger af rent aktuelle spørgsmål, når det ikke er et virkeligt valg, godt kan svinge lidt.

Det er den udgangssituation, jeg har, og så længe socialdemokratiet ikke ønsker at tage et medansvar for Danmarks økonomiske politik, tror jeg derfor, at befolkningen vil henholde sig til dette: vi stoler på, at de gør det bedst muligt for os, kun foretager de allernødvendigste indgreb i velfærdsstaten.

Det er den mekanisme, vi har aftalt de radikale og regeringspartierne imellem. Vi mødes og vurderer situationen, og vi finder, at det er rimeligt at mødes og vurdere situationen allerede den 15. maj, og det grundlag, vi så vil diskutere på, er, om der er sket udsving i råoliepriserne på 10 pct. i den ene eller den anden retning. Men i disse drøftelser vil vi også inddrage, som jeg nævnte før, om det lykkes at få gang i eksporten gennem den støtte, forligspartierne har aftalt at der skal ydes til fremme af dansk eksport.

Jeg går ud fra med hensyn til at besvare spørgsmål til udvalget, at denne regering som alle andre regeringer – selv om jeg jo også har oplevet socialdemokratiske regeringer, der måtte udsættes for pres – erkender, at vi er i et parlamentarisk system, hvor det er folketinget, der er det afgørende, og at regeringen derfor besvarer alle rimelige spørgsmål. Det er der ingen uenighed om mellem hr. Stavad og mig.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg kunne forstå – nej, jeg kunne faktisk ikke rigtig forstå, hvad hr. Bernhard Baunsgaard sagde, men jeg fornemmede, at der var

tilløb til enighed mellem statsministeren og hr. Bernhard Baunsgaard om, at man jo ikke kunne oplyse sådan nogle priser, som hr. Stavad efterlyste. Det får vi jo at se i udvalgsarbejdet mellem anden og tredje behandling. Men man kunne måske allerede nu, når vi nu har både statsministeren, finansministeren og skatteministeren og andre fremtrædende medlemmer af regeringen til stede og de radikale, som har lavet en aftale med regeringen, få opklaret den lille detalje om de 10 pct., man snakker om i udsving på priserne. Er det ud fra en eller anden pris et sted mellem 6 og 7 kr., som man efterfølgende definerer, at det skal svinge 10 pct., eller er det i forhold til en råvarepris, som er under det halve, at det skal svinge 10 pct., for at man vil gøre noget? Er det et udsving på 70 øre eller er det et udsving på 35 øre fra et eller andet tal, som vi ikke kender, men som vi måske får oplyst efterfølgende, at vi skal have en regulering?

Det er jo ret interessant; ikke mindst må det jo være interessant for CD, som nu skal affinde sig med, at man lovfæster en benzinspris, der er et sted mellem 40 og 60 øre højere end det prisniveau, som finansministeren ved første behandling sagde at man ville fastholde, nemlig prisniveauet for marts 1985.

Jeg er glad for, at finansministeren, siden jeg sidst henviste til de udtalelser ved førstebehandlingen, er kommet til stede og måske kan opklare for os, hvad det er, der er sket siden førstebehandlingen, som gør, at regeringen nu har et helt andet udgangspunkt, sådan som vi fik forklaret det i går aftes i samråd med skatte- og afgiftsministeren i skatteudvalget, nemlig en eller anden fiktiv pris på benzinen, som vist ingen dansker har betalt, en eller anden eftermiddag i juni 1985.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Der er nu anmeldt en række korte bemærkninger, og jeg skal erindre om, at det drejer sig om *korte* bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg synes selvfølgelig, det er godt for hr. Bernhard Baunsgaard, at hr. Bernhard Baunsgaard føler, at befolkningen og vælgerne har tillid til hr. Bernhard Baunsgaard og

[Stavad]

hans samarbejdspartnere, men hvorfor vil man forhindre, at vi får de oplysninger, der er nødvendige for, at vi kan vurdere, om der skal foretages en regulering eller ikke foretages en regulering?

Hvis det er rigtigt, som hr. Bernhard Baunsgaard siger, at vælgerne har den tillid til det radikale venstre og regeringspartierne, hvis det også er rigtigt, at det radikale venstre og regeringspartierne vil leve op til den tillid, hvorfor kan vi så ikke få oplysningerne? Hvorfor vil hr. Bernhard Baunsgaard så ikke støtte os i, at vi i det udvalgsarbejde, vi får mellem anden og tredje behandling, i fællesskab fra et flertals side kræver, at der skal svares på de spørgsmål, som allerede er stillet for lang tid siden? Hvis hr. Bernhard Baunsgaard mener, at vælgerne har tillid, og hvis det er sådan, at vælgerne rent faktisk har noget at have tilliden i, så må vi vel også kunne få oplysningerne.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Vi har jo i skatte- og afgiftsudvalget stillet nogle spørgsmål netop om dette, og et af de spørgsmål, vi stillede, var: hvad er det for en pris, der skal tages som udgangspunkt for beregningen? Vi stillede også det spørgsmål: er der tale om en automatisk regulering? Vi stillede også spørgsmålet: hvorledes foretages sådan en regulering? Hvis forbrugerprisen f.eks. pr. 15. maj 1986 er steget med 13 pct., sænkes afgiften så også med 13 pct.?

Det var gode og klare spørgsmål. Men de svar, vi fik, kan man til gengæld ikke karakterisere sådan. Sidst vi drøftede energiafgifter i folketinget, fik vi et svar fra skatte- og afgiftsministeren, som man kun kunne karakterisere som en helt ny form for knækprosa, og jeg forstår nu, at denne poesi har bredt sig også til budgetdepartementet, for vi fik faktisk helt fantastiske svar fra budgetdepartementet. Jeg vil godt læse disse svar op, så folketinget er indviet i dem.

Budgetdepartementet svarede os:

»Efter nærmere drøftelser med monopoltilsynet vil man udvælge priser af særlig relevans for det danske marked til offentliggørelse af Danmarks Statistik.«

Det er vi glade for, men faktisk ville vi gerne vide, hvad det var for priser, og hvordan man ville udvælge dem, og vi ville gerne

have, at den danske befolkning fik at vide, hvad det var for en pris, der skulle være grundlag for reguleringerne.

På de andre spørgsmål fik vi et endnu mere fantastisk stykke knækprosa. Svaret lyder i al sin gribende enkelthed:

»Det er hensigten med aftalen at regulere afgifterne med henblik på at holde forbrugerpriserne uændrede, samtidig med at der også fremover tages energipolitiske hensyn.«

Jeg kan love folketinget, at vi imellem anden og tredje behandling af lovforslag nr. L 214 vil forsøge at se, om det ikke skulle være muligt at få et klart svar ud af finansministeren, hvis det skulle vise sig, at det ikke var muligt at få det her i salen i dag.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg mere end nogen anden har ønsket denne reguleringsmekanisme, hvad jeg allerede fremførte før jul, da vi lavede en forhøjelse af energiafgiften og fik en hensigtserklæring, og jeg havde i grunden forventet, at det, der nu står, skulle være så klart, at det kunne tolkes klart.

Men for det første føler jeg, der er en vis usikkerhed med hensyn til udgangspunktet. Da jeg ikke har været med i den sidste del af arbejdet i skatteudvalget, har jeg ikke bilagene, men så vidt jeg husker bilaget til L 214, står der, at en oliepris på 15½ dollars eller 15 dollars og en dollarkurs på 8½ vil give en benzinpris på 6 kr. 98 øre. Vel, den er så nedsat med 10 øre i afledt moms, så det giver vel 6 kr. 84 øre, men nu går man ud fra 17½ dollars for en tønde olie og en dollarkurs på 8½, så vidt jeg har forstået bilaget. Det må give en benzinpris på omkring 6 kr. 95 øre. Er det så udgangspunktet for reguleringen? Det vil afledt, hvis man fører det over til fyringsolien, svare til en oliepris på 4.200–4.300 kr. pr. 1.000 liter. Er det udgangspunktet?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg foreslår, at vi optrykker aftalen i dens helhed som bilag, når vi mellem anden og tredje behandling skal have lovforslaget vedrørende el, nr. L 216, til behandling i skatte-

[Bernhard Baunsgaard]

og afgiftsudvalget igen. Så håber jeg det lykkes for socialdemokratiet og andre at forstå, hvad det er, der er aftalt.

Hr. Hans Hækkerup stillede et af disse spørgsmål, som vel, hvis de er gennemtænkt, bagefter skulle bruges til at drille os. Spørgsmålet var i sin helhed: hvis prisen på råolie falder 13 pct., skal så afgifterne sænkes 13 pct.? Ja, det er en af den slags fiduser, som i sin tid, da jeg var i skolen, vist var noget, der blev brugt omkring 4. klasse. For se, forbrugerprisen består jo ikke alene af prisen på olie, men også af afgiften. Afgiften svinger jo ikke, og så kunne det være meget fidusagtigt at få os til at love, at hvis råolieprisen, der kun er et af elementerne, bevæger sig, så skal forbrugerpriserne sænkes med samme procent; det havde været kønt. Jeg vil tro, at man skal opgive den slags fiduser.

Jeg gentager, hvad jeg sagde: jeg formoder, denne regering ligesom socialdemokratiske regeringer når til at erkende, at vi opererer i et parlamentarisk system; hvad der stilles af spørgsmål, hvad enten det er af et mindretal eller af et flertal i et udvalg, det skal besvares. Jeg kan kun gentage det. Jeg synes nok, man med rette kan sige, at ikke alle svar på de spørgsmål, der er stillet, er kommet frem. Det er samme vanskelighed, vi har haft gang på gang med socialdemokratiske regeringer.

Jeg tror, jeg har svaret hr. Hans Hækkerup og hr. Stavad på det med spørgsmålene. Jeg har sagt, at jeg synes, vi skal optrykke aftalen i dens helhed i tillægsbetænkningen over L 216.

Så siger hr. Lykketoft: jeg forstod ikke rigtig, hvad hr. Bernhard Baunsgaard sagde. Nej, det er nok vanskeligheden. Hvis hr. Lykketoft havde hørt lidt bedre efter og havde gjort sig lidt mere umage med at forstå, hvad jeg sagde, kan det jo være, hr. Lykketoft havde været minister endnu. I 1982 gjorde vi opmærksom på, at det var nødvendigt, hvis vi skulle ud af den økonomiske misere, at der blev ført indkomstpolitik i Danmark. Det var i foråret 1982. Hr. Hans Hækkerup forstod heller ikke, hvad jeg sagde dengang, men konsekvenserne bærer hr. Hans Hækkerup jo i dag.

Det var godt, der var andre, der forstod dette signal fra de radikale.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Vi er tæt på afslutningen af de korte bemærkninger. Hr. Rahbæk Møller har ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Den skal være kort. Jeg vil blot foreslå, at vi får præcise svar på de meget udmærkede spørgsmål, som hr. Arne Bjerregaard stillede, og optrykker dem som bilag til tillægsbetænkningen.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Jeg vil godt sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg nu ikke synes, der var noget fidusagtigt i det spørgsmål, jeg stillede. Det må faktisk være det spørgsmål, enhver almindelig, fornuftig dansk borger stiller sig selv ikke mindst på baggrund af den argumentation, som i hvert fald en del af regeringen, nemlig finansministeren, har anvendt.

Finansministeren siger jo, at dette her alene vil neutralisere for det fald, der har været i prisen. Afgifterne, siger finansministeren, vil alene neutralisere det fald, der har været i forbrugerpriserne, og hensigten, siger finansministeren, er at opretholde en uændret forbrugerpris. Ja men hvorfor kan man så ikke bare gå ud og sige til folk: hvis den forbrugerpris stiger med 10 pct. ud over det, vi har forudsat, så nedsætter vi afgifterne med 10 pct. og holder en uændret forbrugerpris? Det vil være overordentlig simpelt, og det kan jeg ikke se der er noget fidusagtigt i.

Der, hvor fiduserne måske er, det er til gengæld i alle de uklare svar, som vi har fået på klare spørgsmål, vi har stillet. Vi vil gerne være sikre på, at der ikke er nogen fiduser i dette her, men at man giver vælgerne et ordentligt og fornuftigt svar. Hvis det viser sig, at priserne stiger mere, end regeringen har forudsat, så skal afgifterne selvfølgelig nedsættes tilsvarende.

Bente Juncker (CD):

Hvis LOs forudsigelser om udviklingen på betalingsbalancen bliver til virkelighed, kan vi kun være ovenud tilfredse. Regeringen har imidlertid ment – og det er den ikke alene om at mene – at et indgreb nu var nødven-

[Bente Juncker]

digt. Det resultat, der ligger på bordet her efter få dages intense forhandlinger, må vi sige at vi i CD stort set er tilfredse med.

Problemerne vedrørende energipriserne som følge af de nye afgifter har naturligt nok optaget CD. Priserne på benzin, som de nu er fastlagt i det ændringsforslag, der er stillet af regeringen, mener vi ligger i overkanten, når udgangspunktet er at føre priserne tilbage til niveauet fra marts 1985. Der er dog opnået en mindre afgiftsforhøjelse, end tilfældet ellers ville have været, hvis ikke regeringen og det radikale venstre var nået til enighed om at nedsætte det oprindelig forventede provenu med ca. 200 mill. årligt. Det er vi selvfølgelig tilfreds med i CD.

Spørgsmålet om benzinpriserne vil blive taget op til revurdering i maj måned. Det er vi ligeledes tilfreds med.

Nedsættelsen af registreringsafgiften på sikkerhedsudstyr i biler med et beløb på 200 mill. kr. kan vi i CD også erklære os tilfreds med. Det er vi ikke ene om. I går udtalte direktør Mogens Bjøl, FDM, til Jyllands-Posten:

»Det er simpelt hen den bedste nyhed for bilkøberne i den tid, jeg har været i branchen.«

Den gode nyhed vedrører ikke blot folks pengepung, når de skal afgøre, om der er råd til at købe en ny bil med de mere sikre blokeringsfri bremses. Det vedrører os alle på det trafikikkerhedsmæssige område, og det er vigtigt.

Hvorvidt de afsatte 200 mill. kr. til sikkerhedsudstyr vil blive brugt op, er endnu ikke afklaret. Hvis det om nogen tid står klart, at der vil blive et ubrugt beløb til rådighed af denne sum, er det sikret, at disse midler skal komme benzinen til gode ved en tilsvarende afgiftsbegrænsning. Regeringens ændringsforslag betød en nedsættelse af benzinprisen på 10 øre pr. liter i forhold til det oprindelige oplæg, men der vil efter CDs opfattelse være fornuft i at tage dette op i forbindelse med en eventuel overførsel af restbeløb for de 200 mill. til sikkerhedsudstyr.

Centrum-demokraterne kan anbefale pakken.

Lenger (VS):

Jeg forstod ikke helt, hvad det var, den konservative ordfører, fru Grethe Fenger

Møller, mente, da hun under første behandling forsøgte at bevise, at det ikke kun er de bedrestillede, der har haft et så stort forbrug, at vi nu har fået et stort betalingsbalanceunderskud. Hun talte bl.a. om, at det især er varegrupper, som alle mennesker bruger, der i stigende grad importeres.

I mellemtiden har jeg undersøgt statistikkerne nærmere, og nu tror jeg jeg ved, hvad fru Grethe Fenger Møller egentlig mener. For der er jo, ganske som hun sagde, sket en stigning især i importen af beklædning og fodtøj. Det har hun fuldstændig ret i. Den konservative skarpsindighed går så tilsyneladende ud på, at alle mennesker bruger jo sko og alle mennesker har jo tøj på, så ergo – ikke Morlille er en sten, men ergo har alle været med til at frembringe det store underskud på betalingsbalancen og det helt uanset, om det er gammelt eller nyt tøj, folk går i.

Når man har den opfattelse, er det naturligvis klart, at man ikke behøver at gå ind i en nærmere argumentation for, hvordan det skulle være lykkedes bistandsklienter, pensionister eller arbejdsløse at have fået penge til det stigende forbrug, der har været tale om. Jeg synes, det er et besynderligt ræsonnement.

For det første kan den type af importstigninger jo mageligt ske, uden at det nødvendigvis er alle, der har haft en forbrugsforøgelse, og for det andet er det trods alt en ulige mindre belastning af betalingsbalancen at købe sig et par sko end at købe sig en bil. Det er ganske vist transportmidler begge dele, men af vidt forskellig karakter.

Vi har i de seneste år oplevet en sådan stigning i bilimporten, at vi i dag har så mange biler, som vi aldrig har haft før, mere end 1½ million, og de belaster naturligvis underskuddet meget stærkt. Oven i købet er de i høj grad finansieret gennem lån eller gennem mindre opsparing, som ikke alle i samfundet kan præstere eller har haft mulighed for.

Men dette ræsonnement fra den konservative ordførers side under førstebehandlingen skulle altså retfærdiggøre den asociale slagside, som dette indgreb har, og som det fortsat har, også efter, at momsforhøjelsen er taget ud, også efter, at vægtafgiften alligevel ikke sættes ned, også efter, at der er kommet nogle flere enkeltelementer med, hvoraf der faktisk er et par, som vi synes om. De mange

[Lenger]

afgiftsforhøjelser har nemlig til gengæld fået endnu en tand, og dem ydes der overhovedet ikke kompensation for.

Det synes vi er asocialt, fordi en større del af en lille indtægt vil blive belastet af afgifterne, end det er tilfældet for de store indtægter. Det er jo ikke sådan, at den, der tjener 300.000 kr., nødvendigvis ryger tre gange så mange smøger som ham, der tjener 100.000 kr. Den, der tjener 300.000 kr., køber ikke nødvendigvis 3 støvsugere og 3 køleskabe eller 3 komfurer, hvor ham med indtægten på 100.000 kr. kun køber 1 af hver. Der er mennesker i dette land, som knap nok har til dagen og vejen; for dem er det en luksus, hvis de overhovedet skal ryge 3 cerutter om dagen. Det er en luksus, hvis de bare skal drikke en øl til maden en gang imellem eller bare købe ost til børnene. Alligevel kan de ikke unddrage sig nye afgifter. Det er dem, der kommer til at bøde for underskuddet på betalingsbalancen.

Jeg har nævnt de bedrestilledes merforbrug. Der er naturligvis flere årsager. Noget af det blev også sagt ved førstebehandlingen. Danmark taber markedsandele både ude og hjemme. For hvert procentpoint renten falder, udløses der værdistigninger af størrelsesordenen 50 mia kr. på obligationsmarkedet og på fast ejendom, og selv om det kun er en brøkdel af det beløb, der går ud i forbruget, så skal den brøkdel ikke være ret stor, før det betyder noget, at f.eks. 50 pct. – og det er lavt sat – af et beløb går til importerede varer.

Bedre bliver det selvfølgelig ikke af, at regeringen på et år løbende har måttet lade kronen langsomt, snigende revaluere – med alt, hvad det indebærer for konkurrencedygtigheden.

Disse faktorer er nogle, som regeringen ikke har kunnet og ikke har villet gøre noget ved, og så er det endt, som det er.

I mellemtiden er det funktionærerne og de selvstændige, der har opnået den største forbedring af reallønnen, mens timelønnede industriarbejdere og offentligt ansatte har halvt bagefter. Jeg forstår derfor godt, jeg sympatiserer med og jeg er glad for alle de henvendelser, som vi i disse dage har fået fra offentligt ansatte, især lærere. Jeg synes, regeringen snart må forstå, at dette her bliver ikke ved at gå.

Vi har længe kendt problemerne med at skaffe kvalificerede folk til skattevæsenerne, men ud over det problem er det også snart et spørgsmål om almindelig anstændighed. Jeg tror, der er ét af regeringspartiernes folketingsmedlemmer, der har forstået det. Det er hr. Erhard Jakobsen, i hvert fald ifølge det nyeste nummer af Børsens Nyhedsmagasin. Her fremgår det, at hr. Erhard Jakobsen har forstået problemet med de offentligt ansattes løn, den manglende efteruddannelse, de dårlige arbejdsvilkår. Jeg tror også, at hr. Erhard Jakobsen har forstået, at det er forhold, der smitter af på den offentlige service.

Men det bør meget snart sætte sig spor hos den samlede regering, hvis der ikke skal ske ganske uoprettelig skade, og derfor vil jeg gerne spørge statsministeren eller finansministeren, som ganske vist lige har bevæget sig ud af lokalet, men det kan jo være, de lytter, om de er enige i de betragtninger, som hr. Erhard Jakobsen har givet udtryk for omkring de offentligt ansattes lønforhold. Jeg synes, det var nogle meget vigtige betragtninger, hr. Erhard Jakobsen kom med i det seneste nummer af Børsens Nyhedsmagasin.

Hvad angår energiafgifterne, vil jeg særligt fremhæve den betydning, de har for varmepriserne. Hvis vi f.eks. tager varmepriserne under Varmeplan Århus, så har ministeren oplyst til skatte- og afgiftsudvalget, at der vil komme en prisstigning. I den beregning er ganske vist indregnet en eventuel momsforhøjelse, men selv om vi tager den ud og regulerer for de ændringsforslag, der i øvrigt er stillet, så er der tale om stigninger på 3–5 pct., f.eks. for brugerne under Varmeplan Århus, og det er nogle stigninger, som de ikke kan frigøre sig fra. Tilsvarende gælder for andre kraftvarmeprojekter på grund af de særlige prisberegningsmodeller, som man har.

Der er kommet en henvendelse fra Danske Fjernvarmeværkers Forening, som jeg gerne vil fremhæve. De skriver bl.a.:

»Afgiftsforslaget vil betyde en merregning pr. år for fjernvarmekunderne spændende fra 1.100 kr. til 3.300 kr., afhængigt af, hvilket brændsel fjernvarmeværket bruger.«

Måske skal der korrigeres lidt, fordi der i mellemtiden er sket nogle smårettelser, men beløbsstørrelsesordenerne er fuldstændig korrekte.

[Lenger]

Tilsvarende skriver Lejernes Landsorganisation i en henvendelse:

»Ca. 300.000 familier bor i private udlejningsejendomme, hvor der ikke er blevet udført energibesparende foranstaltninger, og de har derfor et alt for højt energiforbrug og betaler urimeligt høje varmeregninger.«

Det kunne selvfølgelig gå lige op, hvis afgifterne ikke blot holdt prisen på brændstof i brugerleddet konstant, men også holdt den endelige varmepris konstant. Men det er jo ikke tilfældet, ligesom det er et eneste stort illusionsnummer, at man nu lægger udgangspunktet for dette indgreb på de højeste priser, vi nogen sinde har haft på energiområdet.

På tilsvarende måde virker selvfølgelig petroleumsafgiften, og her synes jeg, det er vigtigt at være opmærksom på, at i 30 pct. af alle petroleumsfyrede lejligheder bor der pensionister.

Grænsehandelen er et specielt problem, som jeg godt vil trække frem ved denne lejlighed, fordi jeg synes, at regeringen ignorerer problemet med skatteministerens rent besværgende bemærkninger i et svar til skatte- og afgiftsudvalget. Han skriver ganske enkelt: »Der forventes ikke større ændringer i den fremtidige grænsehandel«. Det er alt.

Efter vores mening er grænsehandelen allerede i dag et problem for mange i Syd- og Sønderjylland, og det problem bliver tilsvarende større af påskepakken, fordi der tilsyneladende ikke er planer om nogen indgreb i Vesttyskland. Bedre bliver det selvfølgelig ikke, hvis 2 døgn reglen afskaffes, og i den situation vil regeringen tilsyneladende gå så vidt som til at sætte afgifterne ned igen. Men vi mener, at problemet er stort allerede i dag.

Derfor er det også så besynderligt at læse ministerens begrundelse for, at man ikke forhøjer parfumeafgiften. Det vil gå ud over grænsehandelen, skriver han. Besynderligt med den omsorg for parfumehandlere.

Det er heller ikke specielt beroligende for os, når vi læser pressemeddelelsen fra Institut for Grænseregionsforskning, som skriver: Danmarks grænsehandel udgør højst 1 pct. af den samlede import. Men det er sandelig da også et pænt tal, målt i kroner og øre.

Afgiften på charterrejser kan få samme uheldige asociale konsekvenser, fordi den for mange pensionister og efterlønsmodtagere vil betyde, at de ikke kommer af sted. Charter-

formen er den foretrukne rejseform blandt pensionister og efterlønsmodtagere, der skal til udlandet.

Men derudover kan den øge tilbøjeligheden til at vælge andre udgangspunkter end de danske, fordi udlændinge, som i dag vælger afgang fra Danmark, mere hensigtsmæssigt kan starte rejsen et andet sted. Hertil kommer, at charter kun er én blandt mange rejseformer. Der vil være muligheder for at unddrage sig, og især bedrestillede kan unddrage sig den forøgede afgift, som man nu lægger på charterrejsen.

Det er altså ikke blot tvivlsomt, om den vil indbringe et merprovenu, men den kan også være en ganske alvorlig hindring for mange, især de dårligst stillede, så de overhovedet ikke tager på ferie.

Om det, der nu foreligger om begrænsning i forbrugslån, vil jeg gerne have lov at citere nogle få linjer fra Jyllands-Posten i dag:

»Handelsbankens topchef, Bendt Hansen, går så vidt som at sige: »Nationalbankens indgreb mandag har kun psykologisk betydning.«

Og han forsikrer, at Handelsbankens kunder fortsat kan låne, når de har behov for det. »Og det bliver heller ikke dyrere at låne«, siger han.

»Nationalbankens indgreb har ingen direkte indvirkning på udlån til private kunder. Men det har selvfølgelig en vis psykologisk effekt, at Nationalbanken har vist sig villig til at bruge de »skruer«, den har«, mener Bendt Hansen.«

Nu er dette indgreb fra Nationalbanken jo ikke det eneste, man skal bedømme, men jeg synes generelt om hele den konstruktion, der er lavet om lånemulighederne, at den ser meget ulden ud, den er tvivlsom. Det er tvivlsomt, hvad det er for retningslinjer, man taler om i betækningsbidraget til L 214. Det er tvivlsomt og uklart, hvad det er for sanktionsbestemmelser, man overvejer, og i hvilke situationer, og det er i det hele taget usikkert, hvordan det overhovedet kan lade sig gøre at styre kapitalformidlingen uden at indskrænke antallet af kapitalformidlingsinstitutter. Det er i det hele taget uklart, hvad regeringen regner med og hvad regeringen opnår ved den måde at lave et indgreb på, der for os mere ser ud som en uforpligtende hensigtserklæring.

[Lønger]

Hvad angår nedsættelsen af registreringsafgiften, vil vi vente og se, indtil forslaget kommer. Det kan være et ædelt formål at tilskynde til at bruge mere sikkerhedsudstyr, og det ville for den sags skyld også være et ædelt formål, hvis man differentierede afgiften ud fra miljøhensyn, f.eks. ud fra ønsket om katalytisk efterbrænding; det kunne også være ædle formål. Det forslag vil vi se på, når det fremkommer, men det er jo lidt besynderligt at begynde pludselig at tage særlige hensyn til sikkerhedsudstyr – måske man også vil være med til at diskutere miljø – når man samtidig begrænser forskellen i pris på blyfri og blyholdig benzin. Det er selvfølgelig et trosspørgsmål, hvorvidt folk alligevel vil købe den blyfri benzin eller de ikke vil, men der er trods alt en vis sammenhæng mellem besparelsesmuligheden og så den indsats, som man agter at gøre for at fylde tanken med blyfri benzin.

Hvad angår det radikale venstres og SFs lovforslag, så vil vi stemme for dem begge to. Om SFs forslag vil jeg specielt sige, at vi synes, det er et godt forslag. Det har ikke primært til formål at begrænse forbruget, det virker i hvert tilfælde ikke på den måde, men det er på andre måder et fornuftigt forslag, som gør, at vi vil stemme for det.

Som det er fremgået, er VS imod dette indgreb. Vi erkender de problemer, der er, men vi mener ikke, at indgrebet løser de grundlæggende problemer, de grundlæggende årsager til betalingsbalanceunderskuddet, tværtimod. Der er en række væsentlige betalingsbalanceforværende faktorer, som fortsat vil være til stede. Det hænger bl.a. sammen med det usikre omkring mulighederne for fortsat at finansiere forbrug ved hjælp af lån. Der er en række væsentlige usikkerhedsmomenter, der fortsat vil være til stede.

Vi kan selvfølgelig håbe på, at hvad regeringen ikke løser, det løses i stedet af det enestående, udefra kommende held, som regeringen har været begunstiget af hidtil, men ud over at vi tvivler på, at indgrebet vil have den effekt på betalingsbalancen, som man siger det skal have, så er det fordelingsmæssigt uacceptabelt. Det er socialt skævt.

Man kan sige, at på baggrund af den udvikling, der har fundet sted med det øgede forbrug og den øgede import, betyder dette indgreb, at man retter bager for smed, og det vil vi selvfølgelig ikke være med til. Derfor

vil vi stemme imod de enkelte elementer i indgrebet.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.45

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Kofod-Svendsen (KrF):

Når man har fulgt med i den politiske debat i de sidste måneder, hørt og læst, hvad forskellige politikere, ikke mindst fra oppositionen, har sagt, har det jo stået tindrende klart, at det var nødvendigt med et økonomisk indgreb. Nogle har direkte dadlet regeringen for, at den ikke tidligere er kommet med et økonomisk indgreb. Jeg mener, det er en væsentlig præmis, at den ene efter den anden har sagt: det er nødvendigt med et økonomisk indgreb.

Hvorfor er det så blevet nødvendigt, kan man spørge, og på dette spørgsmål er der flere forklaringer. Jeg skal bare trække et par af årsagerne frem.

Den ene er, at siden vi for cirka et år siden vedtog helhedsløsningen her i tinget, er energipriserne faldet ganske væsentligt, hvad enten vi tager benzinen, eller vi tager olien. Sammenligner vi prisen i dag med det, den var i foråret 1985, er der sket et væsentligt fald, og det er klart, at det har skabt en øget forbrugsmulighed.

En anden årsag til, at privatforbruget har været stigende – det, som igen har været årsag til, at det har været nødvendigt med et økonomisk indgreb – er, at der er sket et øget privat forbrug grundet låntagning, og her tror jeg ikke vi har magtet pædagogisk at redegøre for, hvilke følger den skattereform får, der træder i kraft om få måneder. Nu kan det ikke længere på samme måde som tidligere betale sig at låne til forbrug. Vi ved, hvordan muligheden for fradrag af renter bliver væsentligt reduceret, idet nogle, som har haft mulighed for at få en skatterabat på op i 70erne, nu kommer ned på at få en skatterabat på kun 50 pct. Jeg tror ikke, vi har

[Kofod-Svendsen]

magtet pædagogisk at redegøre for, hvordan man for fremtiden ikke skal indrette sin privatøkonomi via låntagning.

Jeg mener, der er to årsager til, at vi står i en situation, hvor et økonomisk indgreb er blevet nødvendigt: de faldende energipriser, og at man ikke for alvor har indrettet sig på den nye skattereforms præmisser.

Hvordan skulle det indgreb, som der gang på gang er blevet råbt efter, så sammensættes? Her vil jeg gerne sige, at sådan som påskepakken foreligger nu, vil kristeligt folkeparti tilslutte sig den, og jeg vil give den et par bemærkninger med på vejen.

Momsen har jo været stærkt fremme i debatten, og vi har sagt, at en stor forhøjelse af momsens kan vi ikke medvirke til. Skal vi endelig have en lille momsforhøjelse, er det en helt klar forudsætning, at den er ledsaget af de nødvendige sociale kompensationer. Men det bedste ville være, hvis der ville blive mulighed for at undgå momsens, som vi mener har en række uheldige virkninger, bl.a. af familiepolitisk art. Den kommer til at ramme børnefamilierne hårdt, og vi kan også frygte, at en momsforhøjelse vil kunne underminere indkomstpolitikken eller i hvert fald skabe lønglidning og dermed også krav om lønstigninger. Vi har fra kristeligt folkepartis side altid været betænkelig ved en stor momsforhøjelse og hilser derfor med glæde det resultat, som nu foreligger, ligesom vi også hilser med glæde, at karenssdagen bliver afviklet fra januar næste år. Vi har aldrig ønsket karenssdagen af ideologiske grunde. Vi har accepteret den af økonomiske grunde, men har konstateret, at den synes at virke skævt, og derfor hilser vi også med glæde, at den afvikles om ikke så mange måneder.

Hvad er det så af positivt, der ligger i påskepakken? Det vil jeg sammenfatte i fire punkter.

For det første en neutralisering af faldet i energipriserne. For det andet en væsentlig forhøjelse af giftskatterne, noget, som vi altid har været tilhængere af i kristeligt folkeparti, også af alkoholpolitiske grunde. For det tredje afgifter på luksusprægede varer; jeg kunne nævne videomaskiner f.eks. Og endelig for det fjerde initiativer til begrænsning af forbrugslån. Disse fire dele tilslutter vi os, og jeg kan på kristeligt folkepartis vegne give tilsagn om, at vi som parti vil bakke påskepakken op.

Ove Jensen (FP):

Regeringen har hidtil forstået at få gennemført Danmarkshistoriens største skatteforhøjelser på en nogenlunde elegant facon, idet man har henvist til genopretningen af økonomien m.m., og det er vel til en vis grad lykkedes for regeringen. Men der er noget, der tyder på, at regeringen nu har mistet evnen til at bevare sin troværdighed. Det er i hvert fald en kendsgerning, at regeringen har gjort en ynkelig figur i denne sag.

Først laver man en helt traditionel afgiftspakke, nøjagtig som socialdemokratiet har gjort det utallige gange. Dernæst finder man sig i, at de radikale piller alt det ud af pakken, der ikke passer de radikale, og efter at både socialdemokratiet og de radikale så har fået deres vilje, har regeringen det største besvær med sine egne. CD har jo nærmest været til grin under behandlingen af denne pakke, men har åbenbart affundet sig med sin rolle: at være stemmekvæg i regeringen. Selv om CD i tidens løb varmt har talt bilisternes sag, stemmer CD nu, som de så ofte har gjort det før, igen for en mærkbar forhøjelse af benzinafgiften.

Et enkelt folketingsmedlem fra regeringspartierne vil stemme imod dele af pakken på grund af energiafgiften. Situationen var herefter, at regeringen så ikke længere havde flertal for pakken. Hvad gør man så? Man køber en såkaldt fri demokrat til at stemme for pakken, en fri demokrat, der har gået her i folketinget i over 10 år og aldrig forsømt en lejlighed til at tordne imod både skatte- og afgiftsforhøjelser. Denne frie demokrat har om muligt gjort en endnu mere ynkelig figur end regeringen i denne sag, og man må håbe for hr. Maisted, at han ikke lige med det første løber på nogle af de vælgere, som han i valgkampen har lovet aldrig at ville stemme for skatte- og afgiftsforhøjelser.

Olieafgiften har i forhold til gældende dagspriser forhøjet varmeudgiften for et ganske almindeligt parcelhus med ca. 4.000 kr. om året. For alle med en lav indtægt – folkepensionister og andre – vil det være helt umuligt at afse dette beløb til den forhøjede varmeudgift. Det må derfor forudses, at konsekvensen af afgiftsforhøjelsen vil blive, at pensionister og andre med en dårlig økonomi vil komme til at sidde og fryse i deres bolig til vinter.

[Ove Jensen]

Det samme forhold gør sig gældende for de mange pensionister og andre lavindkomstfamilier, der bor i petroleumsopvarmede lejligheder, og forholdet forværres jo yderligere af, at det som regel er de ringeste og mest utætte lejligheder, der opvarmes med petroleum.

Forhøjelsen af benzinafgiften medfører en merudgift på ca. 2.000 kr. for en bilist med et kørselsbehov på 15.000 km om året. En så kraftig forøgelse af kørselsudgifterne vil ud over reallønsforringelsen få mange andre negative konsekvenser. Det bliver en endnu dårligere forretning for en ledig at køre langt for at få et arbejde, og derfor vil forhøjelsen af benzinafgiften betyde både endnu mere arbejdsløshed og en endnu større mangel på arbejdskraft for de virksomheder, der ikke er beliggende i nærheden af byerne. Og hvad hjælper det arbejdsmand Jensen eller husmand Sørensen i Ringkøbing amt, at afgiften for sikkerhedsudstyr i nye, store, dyre biler bliver lempet? Arbejdsmand Jensen og husmand Sørensen har aldrig haft mulighed for at købe en bil i denne prisklasse. Deres problem er tværtimod, om de overhovedet kan få råd til at hælde den endnu dyrere benzin på deres gamle Skoda, så de kan komme til og fra deres arbejde.

Og hvad hjælper så det hele? Ja, først og fremmest stiger skattetrykket med over 10 mia kr.; 10½ mia kr. regner man med. Det betyder, at skattetrykket nu forhøjes til over 51 pct., en helt uacceptabel forhøjelse. Og endnu mere grotesk er det jo, at det er en regering, som i sin oppositionstid aldrig har forsømt en lejlighed til at fortælle, hvor nødvendigt det var at få gennemført skattelettelser. Nu gør man altså det stik modsatte.

Det vil gå nøjagtig med denne pakke, som det er gået med alle andre afgiftspakker. Der bliver endnu mere arbejdsløshed, og det vil ikke hjælpe det mindste på det, som var formålet med hele pakken, nemlig at få underskuddet på betalingsbalancen bragt ned. Derfor er der heller ingen som helst grund til, at socialdemokratiet nu har trukket forespørgslen til statsministeren om betalingsbalancen tilbage, for denne afgiftspakke vil ikke hjælpe det mindste på det problem. Den vil nærmest forværre problemet. Sådan er det gået alle andre gange, man har lavet en sådan afgiftspakke, og nøjagtig ligesådan vil det gå denne gang.

Fremskridtspartiet er enig med regeringen i, at forbruget er for stort her i landet, men det er ikke det private forbrug, der er for stort, det er det offentlige forbrug, der ikke alene er for stort, men som er alt for stort. Derfor skulle man selvfølgelig i stedet for have gennemført offentlige besparelser af en størrelsesorden, der mindst svarer til, hvad man nu kræver ind i afgiftsforhøjelser. Det ville give den samme forbrugsbegrænsning, men det ville ikke have afgiftspakkens omkostningsforøgende effekt. Det, der sker nu, er jo, at lønmodtagerne vil kræve kompensation for de afgifter, der nu bliver pålagt dem, og det vil de gøre i form af lønforhøjelse. Og hver gang lønmodtagerne skal have 2 kr. mere i timen, bliver virksomhedernes lønudgifter på grund af indkomstkatten 5 kr. mere i timen, og så kører den dårlige spiral videre. Virksomhederne bliver mindre konkurrencedygtige, det betyder, at det bliver vanskeligere at sælge de varer, vi producerer her, og derfor bliver underskuddet på betalingsbalancen naturligvis endnu større, end det er i forvejen.

Problemet skal, som fremskridtspartiet så ofte har gjort opmærksom på, ikke løses med stigende skatter, men med skattelettelser, og det er ærlig talt utroligt, at denne regering ikke kan finde på en anden medicin end at fortsætte i socialdemokratiets fodspor. Den har dog selv så ofte set, at den medicin ikke virker.

(Kort bemærkning).

Nør Christensen (CD):

Jeg har rygtevis ladet mig fortælle, at hr. Ove Jensen kommer fra et parti, hvor man lader injurierne fyge mod hinanden. Om det er korrekt, ved jeg ikke, men jeg synes, det mildt sagt er for dårligt, at man fra folketingets talerstol kan tillade sig at sige, at et folketingsmedlem er blevet købt, at regeringen har købt en fri demokrat. Vi skal jo tale et pænt sprog i folketinget, og det har jeg gjort. Jeg havde faktisk lyst til at anvende et langt stærkere udtryk over for hr. Ove Jensen.

Nu er det jo sådan, at der er andre partier herinde, der har problemer med fraktioner. Vi ved jo, at VS har de røde realister. Det ville være virkelig lykkeligt, om vi kunne finde et par medlemmer af den hensygnende fremskridtsgruppe, der kunne være lidt mere

[Nør Christensen]

realistiske; dem kunne vi jo så kalde for de sorte realister. Nu er det efterhånden blevet ikke en våne, men en uvane, at hr. Ove Jensen skal angribe CD, der oven i købet er det parti, der gennem samtlige år har forsøgt at inddrage fremskridtspartiet i en mere realistisk holdning, end tilfældet har været indtil nu. Det skal hr. Ove Jensen naturligvis fortsætte med, hvis han har lyst til det. Hvis det er morsomt, så lad ham dog spille folketingets tid med den slags ting, men vi er altså repræsentanter i regeringen, der ønsker at gøre dagens politiske gerning, og vi magter også den opgave, i modsætning til hr. Ove Jensen, at indordne vor vilje under fornuftens love. Jeg håber, hr. Ove Jensen hører godt efter de to ting. Hvis hr. Ove Jensen ville være med til at gøre dagens politiske gerning og indordne sin egen superegoistiske vilje under fornuftens love, ville parlamentet se pænere ud.

Maisted (FD):

De frie demokrater og jeg er selvfølgelig tilhængere af det frie valg og den frie markedsmechanisme; det er helt sikkert. Det er et synspunkt, som jeg har forfægtet i mange år.

Så siger hr. Ove Jensen fra fremskridtspartiet, at jeg er købt, eller at jeg er stemmekvæg for regeringspartierne. Se, problemet med fremskridtspartiet er, at de aldrig har været i stand til at tænke længere end ud fra den økonomiske model, jeg var med til at lave i 1973; det er simpelt hen deres store problem, at de evner ikke nytænkning. De glemmer, at vi skriver 1986, og som forholdene rent praktisk er her, er det rigtigt, at selvfølgelig kan man betragte mig som stemmekvæg for regeringen, men hvad er fremskridtspartiet? Det er selvfølgelig stemmekvæg for de røde. Det vil jo være konsekvensen, at hvis regeringen kommer i mindretal ved nogle lovforslag ved hjælp af fremskridtspartiets stemmer, er det klart, at det er stemmekvæg for de røde. Jeg har altså det overordnede politiske synspunkt, at jeg aldrig kunne drømme om at afgive en stemme, der gav de røde så meget som en lille mulighed for at få regeringsmagten, ganske enkelt fordi det er min opfattelse, at de har demonstreret, at de kun er i stand til at føre en økonomisk politik, der fører landet ud i økonomiske vanskeligheder.

Det er klart, at jeg – som jeg også sagde ved førstebehandlingen – anser denne model med forøgede skatter og afgifter for at være forkert; man skal angribe strukturen i det danske samfund, man skal sørge for at få forøget eksporten og få en større konkurrence med hensyn til importen.

Det er jo rart, at vi nu har fået en ny industriminister, for Industrirådet har jo sagt, at hvis vi skal løse disse problemer, skal vi øge vores markedsandele i udlandet med ca. 20 pct. om året. Jeg er spændt på at se det handlingsprogram, den nye industriminister vil fremlægge, der angriber disse problemer.

Men kendsgerningen er altså, at fremskridtspartiet er et skib uden ror, uden kajtøj. Det sejler fortvivlet rundt mellem skærene. Jeg må erkende, at den holdning, der hedder det frie valg og den frie markedsmechanisme, mangler kunder i butikken ganske enkelt, og det skyldes jo, at alle interessegrupper i dette land kun tænker på sig selv, kun ønsker at styrke præcis deres egen personlige situation, og derfor er det ganske umuligt at løse problemerne ved den form for reguleringer, socialdemokratiet og regeringen her prøver på.

Jeg håber altså, at det er sidste gang, regeringen forsøger at fremlægge en pakke af denne art med fornyede skatter og afgifter. Der er én eneste væsentlig grund til, at man styrker afgifterne på energiområdet, og det er, at man i socialdemokratiets tid har indført naturgasprojektet, et projekt, som giver et dundrende underskud, såfremt man ikke sørger for at få kanaliseret penge over i kassen. Det er anlagt, det er ikke til at stoppe, og derfor vil den væsentlige part af de afgifter, som nu bliver pålagt borgerne, havne i naturgasprojektet til betaling af anlægsudgifter, renteudgifter og driftsudgifter på dette projekt. Men det var altså socialdemokratiets opfattelse, at man skulle have dette projekt. Det var dengang, de indgik den handel med venstre, hvor venstre sagde: vi går med til naturgasprojektet, og så får vi til gengæld kernekraft indført i Danmark. Venstre blev snydt, og det er der jo ikke noget at gøre ved, det er kendsgerningerne i dag, det kan man ikke gøre andet ved end at prøve på at få det bedst mulige ud af naturgasprojektet, som det foreligger, og vi er jo så heldige, at vi har en dygtig ledelse af naturgasprojektet. Det er glimrende forretningsfolk, og jeg sy-

[Maisted]

nes, de har udnyttet situationen 100 pct. for at tjene penge på dette projekt, men de har altså også været nødt til at sige til regeringen, at der skal yderligere 10 mia kr. til finansiering af selve projektet.

Det er kendsgerningerne.

Jeg vil godt vedstå, at jeg har den grundlæggende opfattelse, at man skal gå ind for det frie valg, og at man skal gå ind for den frie markedsmechanisme. Jeg mener også, at jeg har arbejdet ihærdigt. Jeg vil vove at påstå, at hele sidste folketingssamling er jeg det folketingsmedlem, der har været mest til stede i salen og haft de fleste bemærkninger til samtlige lovforslag. Resultatet har altså blot været, at det ønskede befolkningen ikke. Det er kendsgerningerne. Den ønsker ikke det frie valg, den ønsker ikke den frie markedsmechanisme, som det ser ud i dag. Det er muligt, at den politiske situation kan ændre sig, men jeg tvivler på, at det med en stamme på omkring 1 million offentligt ansatte, der alene ser deres interesse i at blive hængende og have alle de fordele, de kan have af deres ansættelsesvilkår, er muligt at ændre den struktur. Det bliver den hårde økonomiske vej, der kommer til at ændre disse forhold, og det sker ganske enkelt, hvis vi bliver ved med at tabe markedsandele både over for eksporten og over for importen; så kommer de økonomiske realiteter af sig selv, og så sker der en regulering.

Men mit råd til de offentligt ansatte skal være: er I utilfredse med den aflønning, I får i den offentlige sektor, så er det tiden nu at søge over i den private sektor; dermed gør I samfundet en stor tjeneste. Og da de fleste af dem er veluddannede, kan de uden videre yde den produktive indsats i dansk erhvervsliv, som vi har behov for. Jeg håber, at de vælger den løsning i stedet for at rende rundt og lave tåbelige demonstrationer mod noget, som de selvfølgelig godt selv kan se er skævt.

Man kan ikke i et samfund, i en husholdning eller på anden måde leve med et forbrug, som der ikke er dækning for ved en produktion; det er såre enkelt, og problemerne er enkle. Jeg håber også, at regeringen nu efter den styrkelse og omlægning, der er foretaget af den, vil begynde at tage fat på disse strukturelle ændringer af samfundet, og at den nye industriminister vil tage sit program frem, fra han var formand for Industrirådet, og sige: lad os få det gennemført, så vi øger

vores markedsandele med 20 pct. om året, så er vi i stand til at løse disse betalingsbalancunderskudsproblemer.

Jeg er helt enig i, at man kan betragte mig, som hr. Ove Jensen siger, som stemmekvæg for regeringen, men jeg vil meget hellere være stemmekvæg for en borgerlig regering, end jeg som fremskridtsmand ville være stemmekvæg for de røde.

(Kort bemærkning).

Ove Jensen (FP):

Nu har hr. Maisted jo oplyst, at han vil stemme for regeringens afgiftspakke, og hr. Maisted har jo også selv lige stået og sagt, at han dermed betragter sig som stemmekvæg for regeringen.

Jeg vil godt spørge hr. Maisted, om ikke han har en underlig smag i munden, når han nu om lidt skal stemme imod sin egen overbevisning.

Jeg vil også godt spørge hr. Maisted: hvor er det frie og det demokratiske henne, når hr. Maisted nu om lidt stemmer imod sin egen overbevisning?

Så gjorde hr. Maisted meget ud af, at han nok er det folketingsmedlem, der har været mest til stede her i salen, og som har gjort et stort stykke arbejde. Det vil jeg overhovedet ikke benægte, men jeg vil bare gøre hr. Maisted opmærksom på, at det, der tæller her i verden, er de resultater, man opnår, og det, hr. Maisted vil blive husket for, når han engang ikke længere er medlem af dette folketings, er, at han alene leverede den afgørende stemme til, at regeringen kunne få sin påskepakke vedtaget, og at hr. Maisted dermed var ansvarlig for, at skattetrykket blev forøget med over 10 mia kr. Det er det, hr. Maisted vil blive husket for.

Hr. Nør Christensen talte om fornuftens love og dagens politiske gerning. Så længe det går ud på at gennemføre skatteforhøjelser, som vi ved ikke hjælper en døjt på de problemer, vi har, er det ikke dagens politiske gerning for fremskridtspartiet.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Hvis jeg nogen sinde har haft forhåbninger eller illusioner om, at hr. Maisted prøvede at gøre et godt stykke politisk arbejde, er

[Pia Kjærsgaard]

de i hvert fald slået totalt i stykker her i løbet af de sidste 10 minutter. Købt og betalt for en sølle radiatorpost. Jeg siger bare: Vorherre bevares!

Hvis jeg må citere fra førstebehandlingen, kan jeg citere hr. Maisted for at sige, at det problem, som regeringen nu forsøger at løse på god socialdemokratisk vis, er selvfølgelig dikteret af, at man skal have det radikale venstre med til at løse problemerne. Det skulle man altså ikke, for der er en kristeligt folkeparti-mand, som åbenbart er sprunget i målet, men så kan man hente hr. Maisted ind, jeg ved ikke engang, om man skal sige fra højre, jeg er tilbøjelig til at tro, at man skal sige fra venstre.

Det var egentlig bare de bemærkninger, jeg ville gøre til hr. Maisted. Jeg synes, det var en ynke at høre på. Det var en stor undskyldning, som ikke rigtig faldt ind her i salen. Det har jeg i hvert fald ikke på fornemmelsen.

Hr. Nør Christensen gør sig forhåbninger om, at fremskridtspartiet skal blive et pænt parti og ikke skal stå for den sorte reaktion – det var den opfattelse, jeg fik. Det er jo hr. Nør Christensen, som egentlig så gerne vil kaldes sorte Frode; det lykkes bare ikke, for hr. Nør Christensen er medlem af centrumdemokraterne. Jeg vil bare sige, at hvis fremskridtspartiet skulle falde ind i den rolle, var der faktisk ikke nogen overhovedet til at sige sandheden i denne sal, så vi vedbliver altså med at være i den rolle, vi har været i hidtil.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Ja, vi har jo alle sammen et eller andet, vi gerne vil slås for, og som vi sætter mere pris på end andre ting, og hr. Maisted har altså valgt at slås for, at der ikke bliver folketingsvalg, for så risikerer han jo at ryge ud af folketinget.

Så sagde hr. Maisted også, at det, han gik ind for, var nytænkning, og det var egentlig det, der fik mig herop, for hr. Maisted tilføjede oven i købet: være stemmekvæg for de røde. Ja men, hr. Maisted, det er jo lige præcis det, vi ikke er, men som hr. Maisted er blevet, for hvad er det for en bukete, der ligger på bordet? Det er en nøjagtig kopi af det, vi har set under socialdemokratiske regeringer, hvor enten det ene eller det andet

borgerlige parti er sprunget til som stemmekvæg, og derfor er det hr. Maisted og regeringen og regeringspartierne og alle deres medlemmer, der er stemmekvæg for de røde i denne situation.

Så vil jeg godt sige til hr. Nør Christensen, at det er da rigtigt, at CD altid har været vældig fordomsfrie herinde og behandlet fremskridtspartiet godt. Jeg tror nok, det skyldes, at hr. Erhard Jakobsen har en liberal indstilling og også kan se det fornuftige i fremskridtspartiets politik. Men når CDerne til tider føler, at vi er temmelig meget på nakken af dem, er det simpelt hen, fordi CD jo har flere fornuftige synspunkter, men hver eneste gang vi befinder os i en situation som denne, hvad sker der så? Jo, CD gør nogle store armsving over for offentligheden, og så går de herind i folketingssalen og bøjer nakken og stemmer for hele braset. Det er jo kendsgerningen om CD. Hvad sund fornuft er der i at stemme for alle de nye afgifter, som bl.a. vil bevirke, at grænsehandelen vil blomstre op? Hvor folk før kunne tage ned og med fordel købe nogle enkelte ting, bliver det simpelt hen dagligvarerne nu. Grænsehandelen vil blive enorm, og man skal ikke stå og prale af, at man medvirker til den slags ting. Man burde skamme sig!

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Det er jo denne totale mangel på logik, der præger fremskridtspartiet, og det er også derfor, det er gået dem, som det er, for i det øjeblik man anvender udtrykket, at man er stemmekvæg for den ene eller den anden fløj, er det klart, at man må vælge side. Det er jo en kendsgerning, at da fremskridtspartiet dummede sig ved finanslovsafstemningen i 1983, var det den gruppe, der i dag er herskende i fremskridtspartiet, der bestemte den linje, og det betød jo netop, at de havde risikeret, at de røde kom til magten.

Så siger hr. Dohrmann: ja men der er ikke forskel på den socialdemokratiske politik og den, den borgerlige regering fører. Det er jo direkte usandt. Under den borgerlige regering har vi haft et rentefald, renten er oven i købet mere end halveret, vi har haft en fast kronekurs, vi har haft en stram indkomspolitik, vi har haft en lav inflation. Det er det stik modsatte af det, som socialdemokratiet

[Maisted]

har gennemført, og det, fremskridtspartiet ved deres afstemninger vil fremme, for det er selvfølgelig konsekvenserne af ens afstemninger, der er afgørende. Dermed brister hr. Dohrmanns logiske tankegang i denne sag. Han er imod dette, men han siger samtidig, at i det øjeblik man stemmer imod, får man bare en socialdemokratisk politik, der er værre end den, vi kender i forvejen. Det er ganske enkelt uforståeligt, det, fremskridtspartiet gør.

Og så det med, at jeg skulle være købt for en radiorådspost. Jeg er ikke medlem af radiorådet, og jeg er ikke blevet sat ind i radiorådet. Et medlem af de frie demokrater har fortsat sit arbejde i radiorådet – i modsætning til fremskridtspartiet – og det er jo ganske indlysende med den holdning, som fremskridtspartiet har til regeringens politik og dens måde at manøvrere på, at så er det en helt sikker stemme for de røde, i det øjeblik der bliver bare den mindste mulighed for dem for at danne en anden regering.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Man kan jo snakke meget for sin syge moster, men nu nævner hr. Maisted overenskomstindgrebet. Jeg er da enig i, at det er fornuftigt at holde lønningerne i ro og undgå den spiral, som vi har oplevet gennem mange år, hvor lønningerne steg og skatterne steg, men med julepakken, med påskepakken og med de pakker, som sikkert vil komme fremover, og som hr. Maisted sikkert også vil stemme for for at undgå, at regeringen kommer i mindretal, ødelægger man totalt mulighederne for en fornuftig overenskomst næste gang. Og det, der er det mest umoralske ved dette, er, at hvis lønmodtagerne skal holde deres lønninger i ro, må en naturlig forudsætning da være, at staten, folketinget og regeringen, lader være med at komme med sine skatte- og afgiftsstigninger. Det vil give kaos, og det er da uretfærdigt.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Det væsentlige er energiafgifterne, og disse energiafgifter er en nødvendighed for, at gasprojektet får tilført de nødvendige midler. Så langt troede jeg hr. Dohrmann havde forstået det.

Endelig går indgrebet ikke ud på, at man skal have yderligere penge i statskassen, for man har jo opnået det økonomiske mirakel på kort tid at få et overskud på den indenlandske side; det, vi mangler, er den udenlandske, og det, jeg gør, når jeg står heroppe på folketingets talerstol, er at fortælle regeringen gang på gang, at jeg er uenig med den. Jeg mener ikke, den bruger det frie valg og den frie markedsmekanisme, som den burde gøre. Jeg håber, at den ny industriminister vil tilføre regeringen nogle nye perspektiver på dette område.

Men jeg er ét mandat, og der er ingen kunder i butikken, hr. Dohrmann, ligesom der heller ingen kunder er hos fremskridtspartiet. Det er da muligt, at jeg ryger ud af folketinget, ja, det er forholdsvis sikkert med den holdning, der er i befolkningen for øjeblikket, men det er helt stensikkert, at fremskridtspartiet tager turen med, så jeg bliver ikke den eneste, der forlader folketinget ved næste valg.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg udtalte mig kritisk på mit partis vegne ved første behandling af disse forslag, men det blev der kun i mindre grad taget hensyn til, hvilket jeg måske ej heller havde forventet, selv om jeg selvfølgelig havde håbet på en lidt større forståelse fra regeringens og de radikales side, specielt over for de sociale provokationer, der ligger i så store afgifter på basale livsforbrødsnødheder. Og energiprisen er ikke med den foreslåede afgift lig prisen den 1. marts 1985, hvis jeg skal tro skatteministeren, og det vil jeg stadig væk prøve på at gøre. Den var, oplyste skatteministeren på bilag 3 til L 14, på 3.710 kr. pr. 1.000 l fyringsolie. Med dagens pris ud fra 15 dollar pr. tønde og en dollarpris på 8,50 vil prisen blive 4.200 kr. Og udgangsprisen for en regulering er ikke 15 dollar, men 17½ dollar; det vil altså sige, at en endnu højere pris er udgangspunktet for en regulering.

En liter benzin koster, oplyst i samme bilag fra skatteministeren, 6,20 kr. med det, som regeringen sagde var udgangspunktet for forhøjelsen. Den vil under samme forudsætning koste 6,94 kr., hvilket dog med de radikales og CDs medvirken nu er reduceret til omkring 6,82 kr., men den vil – også med udgangspunkt i en oliepris på 17½ dollar –

[Arne Bjerregaard]

koste op imod de 7 kr. Og specielt når vi tager de sæsonmæssige reguleringer ind, vil den i foråret let kunne koste over 7 kr., altså 80 øre mere end det, som var udgangspunktet, marts 1985, og marts 1985 var det højeste niveau nogen sinde, også efter skatteministerens oplysninger.

Elprisen stiger med ca. 13 øre for den lille forbruger, mens den store forbruger må nøjes med knap 9 øre. Forstå det, hvem der kan! Og disse forhøjelser er endda på grundlag af en elpris, der er højere i dag end i 1985 og den næsthøjeste i historien, stadig væk efter skatteministerens oplysninger, som jeg fæster lid til.

Lad os se på familien Jensens situation ude i de mange landsbyer, hvor offentlige transportmidler ikke er anvendelige, hvis man skal på arbejde. Lad os forudsætte, at familien Jensen har 25 km til arbejde, må bruge 3.000 l olie og har almindelige eludgifter. Så vil energiafgiften alt andet lige betyde 3.400 kr. mere for denne familie til opvarmning, 1.200 kr. mere for at komme på arbejde, 800 kr. mere i el og et par hundrede kroner mere i diverse afledede virkninger af andre afgifter. I alt 5.600 kr. pålægger man familien Jensen. Lad os forudsætte, at familien Jensen er en af de svageste grupper, hvor der kun er en indtægt på 120.000 kr., hvilket generelt set vil give et momspligtigt forbrug på omkring 60.000 kr. Det vil sige, at hr. Jensen ville være bedre tjent med en moms uden kompensationer på 32 pct., idet en sådan momsforhøjelse kun ville øge omkostningerne eller belaste familien Jensens forbrug med 5.000 kr. Og så vil jeg gerne spørge regeringen: turde regeringen, turde nogen herinde, være med til at lave en momsforhøjelse til 32 pct. uden nogen som helst form for kompensationer? Men det er i virkeligheden det, man byder den lille mand, de svage, de lave indkomster i dette samfund, og derfor forstår jeg ikke den store glæde, som nogle kan opiske sig selv til at fremføre over, at man har fået 1 pct. moms væk. Ja men den ville belaste familien Jensen her med 400 eller 500 kr., det ville være alt. Og hvis man tog en momsprocent på 32, ville den gode finansminister kunne få 30 mia kr. i kassen i stedet for, og så ville det endda stadig væk belaste de svageste hårdst. Det viser, hvor skævt dette er selv i forhold til en moms.

Jeg beklager meget, at man ikke har forstået, at sådanne ensidige afgifter vender den tunge ende totalt nedad, dobbelt så tungt som momsen gør uden kompensationer.

Og lad mig sige, at jeg har været enig med regeringen i mangt og meget, også i en nødvendig ændring af visse udviklingslinjer i dette samfund. Det har jeg været enig i, og jeg har da også stemt for de fleste initiativer, om ikke for alle med glæde. Men derfor bedrøver det mig, at regeringen og regeringspartierne på centrale områder totalt handler uden sans for proportioner, og jeg må, og jeg vil, for jeg kan ikke andet ud fra en social betragtning, stemme imod dette asociale indgreb.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg tror, vi alle med stor interesse har lyttet til hr. Arne Bjerregaards indlæg. Vi ved alle, hvor stort et mod det kræver at gå imod sin egen gruppe, vi ved altid, hvor svært det er herinde, vi, der har haft vores gang her i mange år, for et medlem at lade sin samvittighed få overtaget i forhold til gruppedisciplinen. Jeg tror, dette er et nogenlunde nøjagtigt citat af, hvad statsministeren sagde i forbindelse med hr. Robert Pedersens særstandpunkt i forhold til den socialdemokratiske gruppe. Jeg tror derfor, at hele folketinget venter, at statsministeren nu beder om ordet og udnævner hr. Arne Bjerregaard til et rigtigt mandfolk. Ellers kunne man jo let få det indtryk, at der gjaldt én standard for statsministeren, når det vedkommer socialdemokratiet, og en anden, når det vedkommer ham selv.

Erik B. Smith (S):

En række af ordførerne for navnlig regeringspartierne har jo beskæftiget sig med den sociale kompensation eller rettere sagt mangelen på den sociale kompensation, og jeg tror, det var ordføreren for det konservative folkeparti, der sagde, at nu, hvor momsforhøjelsen ikke bliver til noget, bortfalder selvfølgelig den sociale kompensation.

I socialdemokratiet har vi fra starten givet udtryk for, at de sociale kompensationer, som regeringen arbejdede med, absolut var utilfredsstillende i forhold til de afgifter, man lagde selv på disse meget svage økonomiske

[Erik B. Smith]

grupper som dagpengemodtagere, bistandsmodtagere og pensionister.

Da man tog momsforhøjelsen ud, tog man en del, men kun en lille del, af disse byrder væk. Vi har i folketingets socialudvalg fået oplyst, hvor meget man bliver begrænset i sine dispositionsmuligheder ved en momsforhøjelse som foreslået af regeringen, og med husstandsindkomster på op til 135.000 kr. vil man blive begrænset med ca. 570 kr. om året, mens energiafgiften giver en begrænsning i forbrugsmulighederne på 1.840 kr., 3 gange så meget. Det er derfor ikke overraskende, at socialdemokratiet har ønsket at fastholde de sociale kompensationer. Vi synes selvfølgelig ikke, at regeringens forslag var udtryk for den højeste visdom, men det var dog bedre end ingenting, det var faktisk noget overraskende for socialdemokratiet at erfare, at et flertal i folketinget bestående af regeringspartierne og de radikale ikke ønskede debatten ned i salen, og at man således i udvalget stemte imod betækningsafgivelse.

Det er overordentlig utilfredsstillende, når man tænker på, hvordan dagpengemodtagere og bistandsmodtagere, siden denne regering trådte til, hele tiden har oplevet en udhuling af den disponible indkomst, en tilbagegang i disponibel indkomst på mellem 15 og 25 pct., og nu lægger man altså yderligere afgifter på denne gruppe, som betyder knap 2.000 kr. mindre om året, og så sløjfer man enhver form for social kompensation. Vi har naturligvis mærket os fru Aase Olesens oplysning eller betegnelse i dagspressen; vi tager det som udtryk for en dårlig samvittighed over for de allersvageste grupper. Vi er i øvrigt ganske tilfredse med hr. Arne Bjerregaards melding her; det er rart, at der i alt fald er nogen, der oplever det socialt uansvarlige i disse indgreb.

Regeringspartierne og de radikales handlingemåde har jo så gjort, at vi til gengæld kan få sammensat et forslag, som omfatter dagpengemodtagerne, som omfatter forhøjelse af varmhjælpen for pensionisterne, og som omfatter en hjælp, der rent faktisk kommer bistandsmodtagerne til gode, hvilket jo ikke engang var tilfældet med regeringsforslaget.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Det er en lykkelig ting for vort samfund, at energipriserne er faldet, men det er klart,

at det i sig selv skaber nogle problemer, nemlig problemer, der går ud på, at det let kan friste til et overforbrug både på energiområdet og i det hele taget for hele samfundet.

Det er derfor, at regeringen ønsker denne påskepakke vedtaget. Den er karakteriseret ved to hovedtanker: det ene er en neutralisering af prisstigningerne, og det andet er en forbrugsbegrænsning, både specielt for så vidt angår energi og også mere generelt.

Jeg er taknemlig, fordi socialdemokratiet i dag ved hr. Hans Hækkerup har bekræftet den holdning til faldende energipriser, som de også gav udtryk for, da vi drøftede det samme problem den 6. december 1985, hvor hr. Hans Hækkerup sagde, at socialdemokratiet er tilhænger af, at der i en situation med faldende energipriser målt i danske kroner sker en forhøjelse af energifgifterne, således at tilskyndelsen til at foretage energibesparende investeringer fastholdes.

Det er et synspunkt, som jeg synes er helt rigtigt, og det er lige præcis det synspunkt, der ligger bag regeringens pakke. Ikke desto mindre er der to ting, man specielt har rettet sin kritik imod. Den ene er, at man har sagt, at de priser, der bliver resultatet af de nye afgifter, simpelthen er for høje, idet disse priser mere end neutraliserer det fald, der er sket i energipriserne. Man har også harceleret lidt over, at de priser, der har stået i besvarelsenerne til skatte- og afgiftsudvalget, og som er kommet fra forskellige ministerier, ikke alle på den sidste decimal har været nøjagtig de samme. Det sidste er der ikke noget mærkeligt i, for vi befinder os i et meget stærkt konkurrencepræget marked, hvor der er meget forskellige priser både de forskellige landsdele imellem og de forskellige selskaber imellem. Derfor kan der let komme divergenser frem.

Men er det nu så forfærdelig galt, som regeringen har skønnet med hensyn til, hvad priserne på energi skal være? Hvis vi sammenligner prisen på fyringsolien pr. marts 1985 med prisen den 22. marts 1986, altså dagen efter, at denne afgiftspakke er blevet vedtaget, er det rigtigt, at der er en forhøjelse for tusinde liter på ca. 200 kr. Hvad angår fuelolien, er der til gengæld tale om et prisfald, og hvad angår petroleum, som netop benyttes af familier, der bor i mindre lejlig-heder og under mere beskedne forhold, er

[Ministeren for skatter og afgifter]

der pr. ti liter simpelt hen sket et prisfald på 10–15 pct. på trods af afgifterne. Vi har altså fra regeringens side skønnet, hvor vi ville ende, og det er klart, at man ikke kan ramme matematisk præcist ved hver eneste energiform.

Man har også her diskuteret priserne på superbenzin, blyfri benzin, autodiesel og autogas. Ved en sammenligning for deres vedkommende mellem priserne i marts 1985 og priserne efter afgiftspakkens gennemførelse vil der, hvis vi ser på det rent talmæssige, således som regeringen har regnet det ud, ske en mindre prisforhøjelse, og det har været genstand for stærk kritik fra hr. Hans Hækkerups side. Også her vil jeg gerne henvise til, hvad hr. Hans Hækkerup sagde om det selv samme problem den 6. december 1985. Da sagde han: regeringens forslag om forhøjelse af energiafgifterne mere end modsvarer faldet i forbrugerpriserne, således at nettoreultatet for de fleste forbrugere bliver en stigning i energipriserne, selv i forhold til det tidspunkt, hvor dollaren var højest. Derefter stillede hr. Hans Hækkerup nogle spørgsmål, som han selv betragtede som filosofiske, til ministeren for skatter og afgifter.

Det var filosofi, det, hr. Hans Hækkerup sagde i december, for hvad skete der, efter at energien fik nogle større afgifter? Der skete et markant, ja ligefrem dramatisk prisfald på benzinen og de øvrige energiformer. Hr. Hans Hækkerup tog fejl i december, og regeringen tog også fejl i december, for vi havde ikke i decemberpakken taget højde for, at vi var på et glidende marked. Det har vi gjort ved denne pakke, og vi har jo set, at både dollaren og olieprisen allerede i de to sidste dage har bevæget sig nedad. Derfor tror jeg, at hr. Hans Hækkerup ligesom i december igen tager fejl, når han siger, at benzinprisen efter pakkens vedtagelse bliver højere, end den var i marts 1985.

Der er en anden ting, som jeg synes fortjener at blive fremhævet i den forbindelse. Vi laver et nyt system med den blyfri benzin. Ikke bare er der stadig væk en forskel i afgifterne – den er ikke så stor i kroner og øre som tidligere – men vi har også netop, fordi vi har kunnet indsnævre denne afgiftsdifference, tilladt en blylet benzin, og den vil naturligvis være billigere end den blyholdige benzin. Sagkyndige mener, at over 60 pct. af benzinsalget vil komme til at ligge på den

blylette benzin, som antagelig bliver 10–15 øre billigere end den blyholdige benzin, der i dag er den eneste udvej for biler, der ikke er specielt indrettet til blyfri benzin. Dette skal også sammenholdes med de miljømæssige fordele, der er forbundet med, at der kommer en blylet benzin på markedet, som kan bruges af flere hundrede tusinde bilister.

Det andet kritikpunkt, som socialdemokratiet og hr. Hans Hækkerup koncentrerede sig om, var selve reguleringsmekanismen. Jeg skal ikke fortsætte med at citere hr. Hans Hækkerup, der jo netop i december efterlyste en reguleringsmekanisme. Nu er reguleringsmekanismen kommet. Hr. Bernhard Baunsgaard har på en meget klar og tydelig måde og i for sig meget præcist forklaret indholdet i og hensigten med denne reguleringsmekanisme, og jeg har intet at tilføje hertil. Jeg kan klart tilslutte mig hr. Bernhard Baunsgaards bemærkninger.

Hr. Lenger nævnte et problem, som jeg synes er meget vigtigt, nemlig grænsehandelsproblemet, og han fremhævede, at jeg til skatte- og afgiftsudvalget havde svaret, at der med denne afgiftspakke ikke sker nogen ændringer i selve grænsehandelsproblematikken. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at jeg ikke betragter grænsehandelsproblemet som et meget vigtigt problem. Svaret er afgivet, netop fordi jeg finder, at de problemer, som vi allerede i dag har i grænsehandelen, er vanskelige nok og giver en stor forvridding af markedet i vores sydlige landsdel, og begrebet sydlige landsdel forplanter sig jo stadig længere mod nord. Når man skal lave en landsdækkende økonomisk politik, kan det næppe undgås, at der vil være enkelte egne, der i kraft af deres geografiske beliggenhed i nærheden af en grænse får nogle særlige problemer.

Jeg er meget villig til at forsøge at løse nogle af de problemer og skal i hvert fald nok også i fremtiden koncentrere mig om spørgsmålet om, hvorvidt man vil være i stand til på en eller anden måde at lette grænsehandelsproblematikken, uden at det medfører skadevirkninger for den generelle økonomiske politik.

Hr. Lenger nævnte også spørgsmålet om charterrejser og betragtede det ligefrem som et socialt problem. Jeg ved nu ikke, om det ligefrem er et socialt problem, for også her har vi forhøjet afgiften for simpelt hen at

[Ministeren for skatter og afgifter]

neutralisere det prisfald, som nødvendigvis må finde sted på charterrejser, hvor en meget stor del af omkostningerne jo netop er energi, der jo er blevet betydelig billigere. Derfor tror jeg såmænd ikke, at forbrugerpriserne bliver særlig meget forandret.

Til sidst vil jeg bare takke for den tilslutning, lovforslagene har fået. Jeg har noteret mig, at der er enkelte problemer, men dem går jeg ud fra vi kan afklare i udvalget inden tredjebehandlingen.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg vil spørge skatteministeren direkte, om det ikke er rigtigt, at skatteministeren har oplyst, at den forudsætning, der var lagt for selve indgrebet, var en pris i marts på 3.710 kr., og at dagsprisen efter i dag bliver omkring 4.200 kr. med tillæg af denne afgift.

Endvidere vil jeg gerne spørge skatteministeren, om det ikke er rigtigt, at skatteministeren samtidig oplyste, at benzinen sidste år var 6,20 kr., og at den ud fra en tønnepris for olie på 15 dollar og en kurs på 8,50 kr. ville blive 6,94 kr. med de reduktioner, som CD har fået ind, men at reguleringsmekanismen har udgangspunktet 17½ dollar, altså at man tillader en højere udvikling i prisen, før man eventuelt regulerer.

Endelig vil jeg spørge den nye socialminister, om det ikke er rigtigt opfattet, at energi-afgifter falder dobbelt så tungt på de lavere indkomster som momsforhøjelser.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg synes egentlig, det lyder temmelig forlorent, når skatteministeren står her og siger, at han gerne vil forsøge at løse nogle af de problemer, der nu bliver i forbindelse med grænsehandelen. Sandheden er jo, at ministeren ikke kan løse noget som helst problem på det område, medmindre man får sænket de danske afgifter, så de kommer til at ligge på nogenlunde samme niveau som dem, f.eks. Vesttyskland har. Den skæve grænsehandel koster milliarder af kroner og vil koste endnu flere milliarder, for det drejer sig jo ikke bare om indbyggerne i den sydlige del af Jylland; det er halvdelen af Jylland, og det er hele Fyn – ja, selv her fra Køben-

havn afgår der daglig mange busser med indkøbsrejsende; de kører den anden vej ganske vist. Når disse afgiftsforhøjelser træder i kraft, vil dette blomstre op, og derfor tror jeg ikke et øjeblik på det provenu på 10,5 mia kr., man taler om her. Det passer ikke; det er falsk.

Det samme kan man faktisk sige om charterafgiften, for det bliver jo fremstillet, som om det er meget rimeligt, at der skal lægges en ekstra afgift på dem, der tager på ferie. Blandt de mange tusinder, der tager på ferie, er der 200.000 udlændinge, hovedsagelig svenskere og tyskere. Man risikerer med denne forhøjelse, at de simpelt hen søger andre steder hed, således at den danske charterbranche mister dem, og derved går landet faktisk glip af en eksportindtægt, på samme måde som man har mistet en masse andre indtægter.

Noget andet ved den charterafgift, som er skævt, er selvfølgelig, at det kun er charterbranchen. De, der tager på de rigtig dyre ferier med SAS, og som rejser langt væk på nogle rejser, der virkelig koster penge, de skal ikke betale noget, men det er selvfølgelig heller ikke charterselskaberne, der står for disse rejser.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg vil blot sige til hr. Dohrmann, at grænseforskningsinstituttet netop for øjeblikket foretager en undersøgelse af grænsehandelen. De foreløbige tal, man har derfra, er meget beskedne i forhold til den samlede omsætning og har slet ikke de konsekvenser af økonomisk karakter, som hr. Dohrmann nævnte.

Jeg synes, vi skal afvente resultatet af denne analyse, og så må vi se, om vi har nogen mulighed for at løse problemet.

Til hr. Arne Bjerregaard vil jeg sige, at de tal, der er opgivet til skatte- og afgiftsudvalget, naturligvis er korrekte. Jeg kan ikke lige i dette sekund erindre netop de tal, som hr. Arne Bjerregaard mente jeg skulle have opgivet til skatte- og afgiftsudvalget. Men af besvarelsen på nogle spørgsmål til lovforslag nr. L 214 – og det er de besvarelser, som skatte- og afgiftsudvalget har følt så centrale, at man har optrykt dem i betænkningen – fremgår det, at man forventer, at superbenzinen efter indgrebet skal koste 6,80 kr., den

[Ministeren for skatter og afgifter]

blyfri benzin 6,56 kr. Hvis man blander disse to, får vi altså den blylette benzin på 6,68 kr., og det viser sig, at gennemsnitprisen for den benzin, folk vil bruge, er omkring 6,68 kr.

Energiministeriet har i øvrigt i de sidste dage foretaget nogle indgående analyser af, hvad udgifter og afgiftsbelastninger for forskellige opvarmningsformer egentlig beløber sig til i kroner og øre, og det viser sig, at opvarmningen med oliefyr, hvor man bruger 3.000 l ud fra nogle meget typiske forudsætninger for nogle af de familier, som hr. Arne Bjerregaard talte om i sit første indlæg, pr. marts 1985 betød samlede udgifter på 11.940 kr. om året. Pr. april 1986, efter vedtagelsen af afgiftspakken, er der en stigning på 1.500-1.600 kr., men det er under forudsætning af, at dollaren ikke yderligere falder, at prisen ikke yderligere falder, og at konkurrencen på et stærkt konkurrencepræget marked bliver sat ud af spillet.

For de andre opvarmningsformer, naturgasfyr o.lign., er stigningen mere beskedent end 1.500-1.600 kr.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg skal blot sige, at hverken skatteministeren eller Institutet for Grænseregionsforskning behøver at foretage nogen store og dyre undersøgelser vedrørende grænsehandelen. Enhver, der vil have bare en smule indblik i det, kan tage ned til Flensborg by og se, hvad der foregår. Hvis man virkelig vil møde danskere med penge på lommen og se folk købe gevaldigt ind, så skal man tage derned. Sådan er det i dag, og nu bliver den danske benzinpris forhøjet så meget, at forskellen bliver ca. 3 kr. pr. liter. Har man en bil, der bare kan tage 40 l benzin, er besparelsen 120 kr. alene i benzin. Kan man så få lidt vin, lidt cigaretter, lidt sukker, lidt chokolade, og hvad man ellers kan købe dernede, er den bare hjemme. Sådan vil det gå, og det er da meget naturligt.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg er selvfølgelig glad for, at skatteministeren vedkender sig de tal, vi har fået i skatte- og afgiftsudvalget, og i hvert fald indirek-

te i det, der er sagt her, bekræfter, at det i forhold til marts 1985 betyder prisstigninger på i hvert fald 50 øre pr. liter benzin og 400-500 kr. pr. 1000 liter fyringsolie.

Derimod synes jeg, det er besynderligt, at regeringen altså ikke overholder sit eget udgangspunkt, som finansministeren gav os her ved førstebehandlingen. Det er klart dokumenteret, og det har skatteministeren klart vedkendt sig. Det er så meget mere besynderligt, som man siger, at man vil tilpasse sig igen i løbet af halvanden måned. Argumentet med det glidende marked er fuldstændig værdiløst og uforklarligt i denne sammenhæng, når man alligevel vil konstatere, hvordan markedet udvikler sig, allerede i løbet af et par måneder. Man lægger sig altså i overkanten, og det, man i virkeligheden siger, tror jeg - men det kan skatteministeren jo afkræfte, hvis han vil - er, at regeringen i hvert fald ikke tager nogen initiativer til at ændre denne afgiftspakke, medmindre prisen pr. liter benzin, som i forvejen ligger et halvt hundrede øre over prisen i marts 1985, yderligere bliver 70 øre højere, inden vi er henne i midten af maj.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg skal selvfølgelig gerne undskylde skatteministeren, at han ikke kan huske alle de svar, som er givet til skatteudvalget, men da jeg selv har stillet en del af disse spørgsmål, husker jeg dem udmærket, og det kan skatteministeren se stadig væk på bilag 3 til lovforslag nr. L 214, spørgsmål 14. Der får man nemlig med udgangspunktet 15 dollar pr. tønde og kurs 8,50 en benzinpris på 6,94, og det må jeg aflede til olien. Skatteministeren skriver i samme bilag, at olieprisen var 3.710 kr., hvilket med den afgift, vi nu lægger på, vil give en pris på omkring 4.200 kr. efter dagens pris. Som enhver kan regne ud, er det 500 kr. i stigning. Derudover er reguleringsmekanismen - som jeg indrømmer jeg selv har ønsket, men da ikke på det niveau - på 17½ dollar. Det er da en yderligere stramning, fordi man skal op på et højere niveau, før man nedsætter afgiften. Endelig har jeg hele tiden ment, at en mindre stramning af afgifterne, når nu der var en mulighed for ikke at stramme så stærkt, ville være en hjælp for de laveste indkomster, men det er

[Arne Bjerregaard]

altså dem, der nu skal betale for, at vi faktisk har tjent 10 mia kr. på valutaen. De skal nu betale igen for at forhindre, at andre kan få det forbrug.

(Kort bemærkning).

Ove Jensen (FP):

Det er begrebsforvirring, når skatteministeren fortsat sammenligner olie- og benzinprisen efter afgiftsforhøjelsen med de priser, som var gældende i marts 1985.

Vil skatteministeren benægte, at prisstigningen på olie og benzin efter afgiftsforhøjelsen i forhold til de dagsaktuelle priser betyder, at merudgiften til at opvarme et ganske almindeligt parcelhus vil blive knap 4.000 kr. om året og ikke, som skatteministeren før sagde, 1.500–1.600 kr.? Vil skatteministeren benægte, at kørselsudgiften for en almindelig bilist, der kører ca. 15.000 km om året, bliver knap 2.000 kr. om året – 1.700–1.800 kr. er det vist – i forhold til gældende dagspris? Dette er altså en forøgelse for en ganske normal skatteyder, der bor i et almindeligt parcelhus og har et normalt kørselsbehov, på i alt knap 6.000 kr. om året i forhold til den gældende dagspris på olie og benzin. Det er sådan, forholdene reelt er; al den anden tale om, hvordan prisen var i marts 1985, er ulogisk. Det, der interesserer befolkningen, er, hvor stor prisforhøjelsen bliver i forhold til gældende priser. Derfor er det forkert, at skatteministeren og regeringen i det hele taget bliver ved med at låse sig fast i, hvordan prisen var på et eller andet tidspunkt. Det kan da ikke blive ved med at komme befolkningen til skade, at olien og benzinen har været dyr engang.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Da skatte- og afgiftsministeren for lidt siden var oppe på talerstolen og aflevere sit indlæg, talte han sådan lidt ironisk om de svar, vi havde modtaget fra regeringen. Vi havde modtaget forskellige svar; skatteministeren omtalte det på den måde, at han sagde, priserne ikke var helt ens på sidste decimal, fordi man ikke kan ramme matematisk præcist.

Vi har modtaget svar både fra budgetdepartementet og fra ministeren for skatter og

afgifter, og de svar var overhovedet ikke ens; de er endda meget forskellige. Når vi stiller et spørgsmål til en regering, må vi kunne forvente, at vi får ét svar og ikke to forskellige svar.

Ifølge de oplysninger, ministeren for skatter og afgifter selv har givet til folketingets skatte- og afgiftsudvalg – og det er vel det, vi må tage udgangspunkt i – stiger benzinprisen som følge af afgiftsforhøjelsen med 60 øre over niveauet fra marts 1985, og fyringsolie stiger med 465 kr. over niveauet fra marts 1985. Her må jeg spørge, om vi kan gå ud fra, at disse tal er rigtige, altså om ministeren for skatter og afgifters oplysninger til udvalget er rigtige, eller om han har givet udvalget fejlagtige oplysninger?

Formanden:

Ministeren for skatter og afgifter har ordet, og derefter giver jeg ordet til socialministeren.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Hr. Dohrmann gjorde gældende, at det ikke var nødvendigt at foretage undersøgelser og analyser af grænsehandelen, og hævdede, at det var tilstrækkeligt, at man tog ned til Flensborg for at se, hvad der foregår. Jeg har været i Flensborg og set, hvad der foregår. Men jeg kommer også meget i Helsingør og ser, hvad der foregår dér; dér har vi også en meget omfattende grænsehandel, men den går den anden vej. Så det er måske ikke nogen dårlig idé, før man begynder at foretage vældige indgreb for at løse problemet, at foretage en analyse af, hvad det egentlig betyder. Men det er et spørgsmål, som jeg er sikker på at vi vil vende tilbage til.

Hr. Lykketoft fremhævede, at det fremgår af de tal, som er afleveret til skatte- og afgiftsudvalget, at der vil være en prisstigning i forhold til marts 1985, i hvert fald på benzin, på ca. 50 øre. Det er rigtigt, at det fremgår af tallene, at der er den forskel på tallene i marts 1985 og pr. 1. april 1986. Men når der er den forskel, er det ikke ensbetydende med, at regeringen mener, at der vil komme en prisstigning. Forholdet er jo simpelt hen dette, at vi, som jeg sagde før, befinder os på et glidende marked. De internationale olieprisfald slår ikke øjeblikkeligt igennem på det

[Ministeren for skatter og afgifter]

danske marked, men der er en forsinkelse på et par måneder, og vi forventer i løbet af ganske kort tid, på samme måde som det skete efter decemberindgrebet, at der ikke længere vil være denne forskel på priserne i marts 1985 og april 1986.

Til hr. Arne Bjerregaard vil jeg sige, at de oplysninger, der er givet, naturligvis er rigtige. Jeg kender ikke rigtig dateringen for de oplysninger, hr. Arne Bjerregaard citerer. Jeg holder mig til det bilag, som skatte- og afgiftsudvalget har optrykt, og hvor vi har en sammenligning af priserne før og efter indgrebet for samtlige de varer, der bliver berørt af påskepakken. Men jeg er da meget villig til på et tidspunkt at gennemgå tallene med hr. Arne Bjerregaard.

Hr. Ove Jensen taler om noget helt andet end det, som disse lovforslag drejer sig om. Disse lovforslag har naturligvis til formål at neutralisere det prisfald, der er sket siden marts 1985, indtil de nye love træder i kraft. Det er det, der er formålet med lovene, og derfor er de eneste tal, man kan sammenligne med, naturligvis tallene i marts 1985 og efter indgrebet. Alt andet er manipulation, alt andet er at stikke folk blå i øjnene, og det er lige præcis det, hr. Ove Jensen har forsøgt. Jeg kan se, hr. Ove Jensen er på vej til talerstolen igen, men jeg vil gerne sige, at en diskussion på det grundlag, at man ændrer forudsætningerne for loven for at tale om noget andet, kan jeg ikke se der er nogen grund til at jeg skal deltage i.

Hr. Hans Hækkerup siger, at man forventer ét svar. Ja, det har hr. Hans Hækkerup ret i. Når svarene ikke desto mindre er forskellige, er det, fordi forudsætningerne for de forskellige svar er forskellige, og forudsætningerne er angivet i de svar, man har fået. Der har været forskellige forudsætninger for tallene; nogle af tallene er man kommet til ved prisundersøgelser, andre er man kommet til ved interpolation af prisstigninger i almindelighed, andre ved interpolation af olieprisstigninger, andre igen ved skøn over dollarkursen. Det er derfor, jeg siger, det er klart, at tallene i nogen grad kan variere, men så vidt jeg har forstået også på hr. Lykkesofts indlæg, er der ikke nogen principiel forskel mellem regeringen og oppositionen med hensyn til vurderingen af det talmateriale, der er lagt frem.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg har nogle ganske få bemærkninger i anledning af hr. Erik B. Smiths kritik af regeringens forslag.

For det første mente hr. Erik B. Smith, at regeringens forslag til sociale kompensationer for momsforhøjelsen ikke, som jeg tror hr. Erik B. Smith udtrykte sig, var udtryk for den allerhøjeste visdom. Nej, det er de måske ikke; til gengæld er de nogenlunde ordret skrevet af efter, hvad tidligere regeringer har fremsat, og så er det måske også for meget at forvente, at det skulle være den allerhøjeste visdom. Jeg kan bare sige til hr. Erik B. Smith, at de sociale kompensationer, der er foreslået, svarer til, hvad man tidligere har kompenseret med for en momsforhøjelse, og sådan har regeringen ønsket det skulle være.

Det er lidt svært at diskutere spørgsmålet om behov for varmemhjælp til pensionister og andre svage grupper, med hr. Erik B. Smith, idet han som andre ordførere jo afviser budgetdepartementets beregningstal, der viser, at det ikke skulle betyde yderligere udgifter.

Nu er der så mange ordførere, der interesseret og livligt har beskæftiget sig med det emne, så det skal jeg holde mig uden for, men det er klart, som det også fremgår af de svar, vi har afgivet til socialudvalget, at det er forudsætningen, at det ikke skulle give øgede varmeudgifter.

Skulle det nu mod forventning gøre det, og skulle hr. Erik B. Smith have ret i sine påstande, synes jeg ikke, det skal fremgå af denne debat, som om der ingen hjælp var at hente, for det passer jo ikke, og det ved hr. Erik B. Smith endnu bedre, end en ny socialminister gør, for han kender alle reglerne. Det, der er tale om, er, at der i det beløb, som kommunerne har til rådighed for udbetaling af varmemhjælp til pensionister, ligger en god reserve, som i givet fald kan bruges. Jeg har undersøgt tallene. De seneste tal, vi har, er fra 1984, hvor kommunerne kun har udnyttet 68,7 pct. af disse beløb, og hvor man har brugt 389 mill. kr. af de 566 mill. kr., man havde til rådighed. Der ligger altså en reserve, som kan bruges til de pensionister og svage grupper, som kunne komme i klemme, hvis det mod forventning skulle vise sig, at hr. Erik B. Smith fik ret i sine påstande.

På samme måde med kontanthjælpsmodtagere. Det er jo ikke således, at der ikke kan

[Socialministeren]

opnås yderligere varmhjælp, hvis udgifterne mod forventning skulle stige. Det er rigtigt, at der kan være kontanthjælpsmodtagere, som kommer op mod dagpengeloftet, men det drejer sig dog ifølge det, jeg har fået oplyst, kun om 3-5 pct. af dem, og i øvrigt skulle dagpengeloftet jo nu løftes pr. 1. april 1986.

Jeg skal ikke gå i detaljer med reglerne; jeg kan kun håbe, at hr. Erik B. Smith ikke får ret i sine bekymringer, men jeg ville bare understrege, at hensynet til de svageste faktisk også ligger mig på sinde. Jeg mener også, man bør vurdere nøje, om de kan blive urimelig hårdt ramt, men jeg vil bare gerne understrege, at der er hjælpemuligheder, og at det ikke er således, at disse hjælpemuligheder ikke kan træde i kraft.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Jeg vil gerne takke socialministeren for hendes tilsagn om, at hensynet til de svageste grupper ligger hende på sinde, og at hun altså følger dette her med stor opmærksomhed.

Der var én gruppe, som socialministeren ikke tog med i sine betragtninger, nemlig gruppen af dagpengemodtagere. Som bekendt har satsen været låst fast, faktisk siden denne regering tiltrådte, og navnlig har gruppen af efterlønsmodtagere på laveste sats set en voldsom forringelse i levevilkårene. Jeg tør godt sige, at den faktisk har været voldsommere end for pensionister, og vi kan let finde eksempler på efterlønsmodtagere på 70 pct.-satsen, der er stillet dårligere end folkepensionisterne, og til dem er der altså intet. De oplever ifølge socialministerens eget bilag til folketingets socialudvalg en tilbagegang i disponibel indkomst på 1.840 kr. - og jeg går ud fra, at det er sådan et slag på tasken, for der tales om husstandsindkomster på helt op til 135.000 kr., og dér befinder de sig uægtelig ikke.

Jeg vil gerne spørge socialministeren, hvilke planer hun har på dette område, og hvordan hun vil følge udviklingen på dette område. Jeg vil også bede socialministeren komme herop og fortælle os, om hun vil udsende et cirkulære til kommunerne, der gør opmærksom på, at der kan være pensionister, der som følge af disse afgiftsforhøjelser kommer

i klemme, og at de altså nu skal have noget mere i varmhjælp.

Jeg er ikke tilfreds med, at man bare siger, at der er penge tilbage i puljen til varmhjælp. Det hjælper ikke noget, hvis kommunerne ikke rent faktisk imødekommer disse ønsker, men det kan socialministeren jo tage brodden af ved at skrive til kommunerne, at de faktisk skal gøre det.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg vil endnu en gang gerne understrege over for hr. Erik B. Smith, at regeringens forudsætning er, at der ikke skulle være behov for en forhøjelse, fordi der ikke skulle være en øget udgift.

Skulle det være, er det, efter hvad jeg har forstået, således, at pensionisten selv skal søge om varmhjælpen, og det må dog vel være et incitament for en hvilken som helst pensionist, at man ser en stigende varmeregning, og at man derefter søger. Jeg tror ikke, det skulle være nødvendigt at udsende et brev til kommunerne om, at de må være opmærksom på, at der kan komme nogle flere ansøgninger. Det tror jeg faktisk nok kommunerne kan finde ud af. Men jeg kan da give tilsagn om, at jeg naturligvis vil følge dette område og se, om der skulle være behov for et eller andet initiativ, men jeg kan bare ikke forestille mig det, og jeg vil bestemt ikke give tilsagn om det i dag.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Jeg synes, at socialministeren skulle svare mig på spørgsmålet om efterlønsmodtagere og dagpengemodtagere. Jeg synes, det er et utrolig vigtigt område, som helt givet betyder voldsomme økonomiske problemer for den gruppe. Hvordan vil socialministeren forsøge at hjælpe dér?

Endelig kan jeg ikke lade være med at udtrykke en vis forundring her. Ministeren for skatter og afgifter har altså afgivet nogle bilag til udvalget, som hr. Hans Hækkerup har citeret, hvoraf det klart fremgik, at der er tale om stigninger i forhold til udgangspunktet, og så går socialministeren herop og siger, at det er regeringens forudsætning, at der ikke er tale om nogen stigninger. Hvem har ret, hvem skal man egentlig spørge om, hvem der har ret? Er det statsministeren eller fi-

[Erik B. Smith]

nansministeren, eller hvem er det? Det kan vel for øvrigt ikke være så vanskeligt at finde ud af. Jeg er bange for, at det er skatteministeren, der har ret, og det betyder vel, at socialministeren må tage hele sin vurdering af pakken op til fornyet overvejelse med henblik på at finde ud af, på hvilken måde vi så kan kompensere. Og så kan det jo oven i købet være, at hr. Arne Bjerregaard får nogle forbundsfæller ovre i det andet mindre regeringsparti.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg vil gerne have et helt klart svar fra skatteministeren, som taler om, at det kan være, olieprisen falder osv. Det interesserer mig ikke så meget, for det vil sandsynligvis kun være en kort overgang. Det, jeg gerne vil have fastslået af skatteministeren, er, om følgende er korrekt forstået: med 15 dollars pr. tønde og 8,50 i dollarkurs vil prisen på olien blive 4.200 kr., og benzinprisen vil blive omkring 6 kr. 80 øre, men reguleringsmekanismen sætter ind ved 17,50. Det vil altså sige, at forudsætningen for, at man overhovedet skal begynde at forhandle, er, at der er en oliepris, som i alt fald er 600 kr. større end i marts 1985 opgivet af skatteministeren, og en benzinpris, som er omkring 80 øre større.

Endelig vil jeg gerne spørge skatteministeren, om det ikke er rigtigt, at energiafgifterne isoleret, uden hensyn til priserne på energien i øvrigt, for en normal familie, der har kørsel på 25 km til arbejde, betyder en merudgift på omkring 5.400 kr., og at dette, hvis vi forudsætter, at den pågældende familie har en lønindtægt på 120.000 kr. og et forbrug på ca. 60.000 kr., svarer til en momsforhøjelse til 32 eller 33 pct. for denne familie. Og er det ikke også rigtigt, at en sådan momsforhøjelse vil give omkring 30 mia kr.? Altså må der være nogle, der slipper, for at de små kan blive ramt.

Jeg spørger skatteministeren direkte, om det ikke er rigtigt, at en momsforhøjelse på 10 pct. vil være lige så godt som en merudgift på 5.400 kr. for en familie med 120.000 kr. i indtægt.

Hans Hækkerup (S):

I det let causerende indlæg, som skatteministeren havde tidligere, sagde han også, at

der var tale om en mindre prisforhøjelse i forhold til marts 1985. Nu har vi ud fra ministerens egne oplysninger fået afdækket, at det drejer sig om 60 øre pr. liter benzin og 465 kr. pr. 1.000 l olie. Det vil jeg sammenholde med et andet indlæg, der er givet her i salen, nemlig et indlæg, som finansministeren holdt forleden dag. Dér sagde finansministeren: det, det handler om, er, at vi efter energiafgifternes forhøjelse får et prisniveau, som svarer til det, der var gældende i marts måned 1985, på det tidspunkt, hvor overenskomsterne blev indgået. Det var altså finansministeren, der kædede det sammen med overenskomsterne. Finansministeren gjorde det nærmest til en forudsætning, at man fastholdt det energiprisniveau.

Nu har vi altså med skatte- og afgiftsministerens egne tal fået dokumenteret, at man bevæger sig langt ud over det niveau, og vi har fået skatteministerens ord for, at de tal, han har givet udvalget, står ved magt.

Skatteministeren sagde endvidere, at jeg tog fejl, da jeg vurderede situationen, og jeg vil gerne svare skatteministeren. Jeg tog ikke fejl, for jeg sagde udtrykkeligt: ingen ved, hvordan det går. Det kan da meget vel være, at der sker et eller andet, og så vidt jeg husker, var der faktisk allerede ved andenbehandlingen sket noget, for sheik Yamani var kommet med et udspil i Saudi-Arabien, som med det samme påvirkede oliepriserne.

Det, der er det karakteristiske her, er jo netop, at ingen kan forudsige, hvordan det går. Man kan have mere eller mindre gode teorier om, hvad der måske vil ske, men ingen kan vide det. Og netop derfor er det så meget vigtigere, at der er en reguleringsmekanisme, og derfor efterlyste jeg dengang, som skatteministeren også rigtigt refererede, hvad man ville gøre, hvis det viste sig, at priserne udviklede sig anderledes end forudsat.

Så siger skatte- og afgiftsministeren, at man jo nu er kommet med en reguleringsmekanisme, og det synes jeg lyder interessant. Vi har bare ikke i skatte- og afgiftsudvalget kunnet få at vide, hvad den reguleringsmekanisme går ud på. Derfor vil jeg spørge ministeren for skatter og afgifter, om vi kan få den fulde ordlyd af den aftale. Er det det, vi allerede har fået, eller har vi fået et koncentrat af aftalen i udvalget?

Jeg vil desuden gerne spørge ministeren for skatter og afgifter, om han under det

[Hans Hækkerup]

samråd, vi skal have i udvalget, vil besvare de spørgsmål, der er stillet om, hvordan denne reguleringsmekanisme virker. Jeg synes, at man skylder udvalget og folketinget en forklaring på, hvad det egentlig er for en reguleringsmekanisme, man forestiller sig.

Til sidst sagde ministeren for skatter og afgifter, at vi jo nu får et nyt system med blylet benzin. Og det synes vi i socialdemokratiet, som jeg allerede har sagt én gang, er en god idé, for der er jo også gode ting i det her; det er en god idé, at man nu får mulighed for at blande. Det, vi synes er en dårlig idé, er, at regeringen ud over den afgiftsforhøjelse, der lægges på almindelig blyholdig benzin, forhøjer afgiften for blyfri benzin med yderligere 50 øre. Jeg har meget svært ved at se, at det miljøpolitisk på nogen som helst måde kan hænge sammen.

Skrumssager Skau (V):

Når man hører den socialdemokratiske ordfører, får man en klar fornemmelse af, at socialdemokratiet godt kan acceptere de forhøjelser af energiafgifterne, der her foreslås, bare de også bliver klar over, hvad der ligger i reguleringsmekanismen. Der var ikke tale om et angreb på afgiftsforhøjelserne som sådan, men alene, at der ikke foreligger et færdigt papir med en automatisk regulering af de afgifter, som vi nu foreslår på bl.a. benzin.

Vi kan også se, at der rundt omkring i de andre nordiske og europæiske lande er tendenser til at forhøje energiafgifterne. Vi så bl.a. i Dagens Nyheter fra Sverige den 7. februar, at det socialdemokratiske medlem Bo Södersten foreslår, at man fra svensk side forhøjer energiafgifterne, således at man kunne bevare de priser, der gjaldt sidste år, og altså på den måde skaffe nogle øgede indtægter til staten, hvilket jo er noget meget væsentligt for den svenske regering; de har jo nemlig økonomiske problemer dér. Vi har også hørt, at man foreslår øgede afgifter i Norge, men dér er de ikke nået så langt, som vi er, i denne sag.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Som jeg forsøgte at forklare hr. Hans Hækkerup i mit tidligere indlæg, er der ingen egentlig forskel på de tal, som er opgivet af budgetdepartementet, og de tal, der er opgi-

vet af skatteministeriet. Både finansministeren og jeg vil være villige til at redegøre for det, når vi mødes i udvalget igen. Jeg synes ikke, det rigtig har noget formål at slynge en række tal ud i luften her, men vi er naturligvis parat til at redegøre både for hr. Hans Hækkerups problem og for problemet med hensyn til reguleringsmekanismen, men jeg vil dog gerne her lige sige, at de oplysninger om reguleringsmekanismen, der er indeholdt i betænkningen til lovforslag nr. L 214, er de fulde og eksakte oplysninger, der er aftalt.

Hvad angår spørgsmålet om den blyfri og den blyholdige benzin, er det miljømæssigt vigtige, at vi nu kan foranledige, at der bliver markedsført en blylet benzin, som bliver brugt af 60 pct. af bilisterne. Det kan man rent faktisk ikke gøre, når man har et så stort spænd i afgifterne som det, der var resultatet i december. Det lader sig ikke gøre af rent tekniske og afgiftsmæssige grunde.

Ove Jensen (FP):

Skatteministeren har åbenbart svært ved at finde ud af, hvad konsekvenserne bliver af hans lovforslag. Det er ikke mig, men skatteministeren, der manipulerer, når han fortsat forsøger at vildlede befolkningen om konsekvenserne af de lovforslag, han har fremsat.

Vi har, inden lovforslagene bliver vedtaget, en gældende dagspris på benzin og olie. Når lovforslagene er vedtaget, har vi på grund af afgiftsforhøjelserne en ny gældende dagspris. Det, jeg spurgte skatteministeren om, var, om han kunne bekræfte, at merudgiften som følge af afgiftsforhøjelserne vil blive knap 4.000 kr. om året til opvarmningen af et almindeligt parcelhus, og om han kunne bekræfte, at afgiftsforhøjelsen på benzin medfører en merudgift på knap 2.000 kr. om året for en gennemsnitsbilist, således at alene de to afgiftsforhøjelser på benzin og olie altså medfører en merudgift på knap 6.000 kr. om året for en person, der bor i et normalt parcelhus og har et normalt kørselsbehov for at komme til og fra sit arbejde. Det har ikke spor med manipulation at gøre; det er simpelt hen et spørgsmål om, hvorvidt skatteministeren kan bekræfte disse tal eller ikke.

(Kort bemærkning.)

Hans Hækkerup (S):

[Hans Hækkerup]

Ministeren for skatter og afgifter beskæftigede sig i sit sidste indlæg med den blyfri benzin. Da regeringen for tre måneder siden forhøjede afgiften for den blyholdige benzin, sagde man, at den blyfri benzin skal ligge 75 øre under, og det blev begrundet med udtrykkelige miljøpolitiske hensyn. Når man nu indsnævrer denne forskel til fremover kun at være 25 øre, er det selvfølgelig ikke ud fra miljøpolitiske hensyn, men det er ud fra rene provenue-mæssige hensyn, og så indrøm det dog, hr. minister!

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg er sikker på, at hr. Hans Hækkerup umiddelbart efter, at vi gennemførte denne prisforskel, har set i dagspressen, at det problem, vi stod over for med hensyn til den blylette benzin, var, at den selvfølgelig ud fra et miljøhensyn er meget mere attraktiv end det, at ganske få procent af bilisterne kunne køre med blyfri benzin, mens resten skulle køre med den blytunge benzin. Vi har simpelt hen indsnævret forskellen i disse afgiftsbeløb for at få plads til den blylette benzin. Så enkelt er det faktisk. Så det vil jeg gerne indrømme at vi har gjort af miljømæssige hensyn.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

I anledning af skatte- og afgiftsministerens sidste svar vil jeg sige, at der intet vil være til hinder for at opretholde den eksisterende prisforskel mellem blyholdig og blyfri benzin. Det vil også gøre den blylette benzin forholdsvis billigere og dermed tilskynde endnu flere til at gå over til at bruge mindre blyholdig benzin.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden behandling af lovforslag nr. L 205:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af vin og frugtvin m.m.

(Fremsat 14/3 86. Første behandling 14/3 86. Betænkning 19/3 86).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, og § 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 206:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af øl.

(Fremsat 14/3 86. Første behandling 14/3 86. Betænkning 19/3 86).